

VINERI • 23 NOIEMBRIE 2007 • ANUL LVII NR. 47

FOAIA

ROMÂNIA

românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

AȚRU vrea să preia Liceul „N. Bălcescu” din Jula
„Eu cred că s-ar putea realiza o casă-muzeu...”

A treia ședință comună de guvern, la Sibiu

CALENDAR ORTODOX

26 noiembrie, luni – Cuvioșii: Alipie Stâlpnicul, Nicon și Stelian Paflagonul
27 noiembrie, marți – Sf. Mare Mucenic Iacob Persul; Cuvioșii Natanail și Pinufrie
28 noiembrie, miercuri – Cuv. Mucenic Ștefan cel Nou; Sf. Mucenic Irinarh
29 noiembrie, joi – Sf. Mucenici: Paramon, Filumen și Valerin
30 noiembrie, vineri – †) Sf. Apostol Andrei cel Întâi chemat – Ocrotitorul României; Sf. Frumentie
1 decembrie, sâmbătă – Sf. Proroc Naum; Cuv. Filaret Milostivul. **Ziua Națională.** (Dezlegare la pește)
2 decembrie, duminică – Duminica a 31-a după Rusalii; (Vindecarea orbului din Ierihon); Sf. Ierarh Solomon, Arhiep. Efesului. (Dezlegare la pește)

AGENDĂ

26 noiembrie
1826 – s-a născut Alexandru Roman, ctitorul celei mai vechi catedre universitare românești (din Pesta).
1912 – s-a născut Eugen Ionescu (Eugene Ionesco), dramaturg francez de origine română.

27 noiembrie
1867 – s-a născut Grigore Antipa, biolog, oceanolog și zoolog.
1980 – s-a stins din viață, la Micherechi, povestitorul Vasile Gurzău.

28 noiembrie
1850 – a murit Constantin Diaconovici-Loga, pedagog iluminist bănățean.
1885 – s-a născut, la Târlișua, scriitorul Liviu Rebreanu, fondatorul romanului românesc modern.

29 noiembrie
1904 – s-a născut, la Jula, preotul dr. Petru Mândruțau, primul vicar ortodox român din Ungaria.

30 noiembrie
1872 – a avut loc primul meci de fotbal internațional, când s-au confruntat echipe din Scoția și Anglia.

1 decembrie
– Ziua Națională a României
1918 – a avut loc Marea Adunare Națională de la Alba Iulia.
1919 – deschiderea primei stagiuni a Teatrului Național din Cluj Napoca.

2 decembrie
1935 – s-a născut poetul Nicolae Labiș.
1950 – a murit pianistul Dinu Lipatti.

Citatul
săptămânii

„Cel mai mare păcat al oamenilor e frica, spaima de a privi în față și-a recunoaște adevărul.”

Mihai Eminescu (1850–1889)

Timișoara

Un deceniu de Euroregiune DKMT

Miercuri, 21 noiembrie, s-au împlinit 10 ani de la înființarea Euroregiunii Dunăre-Criș-Mureș-Tisa, prilej cu care partenerii din România, Ungaria și Provincia Autonomă Voivodina din Serbia s-au întâlnit la Timișoara într-un cadru festiv, la Adunarea Generală a Euroregiunii DKMT.

La reuniunea de la Pa-

latul Administrativ au fost invitați să participe președinții consiliilor județene Arad, Caraș-Severin, Hunedoara și Timiș, Bács-Kiskun, Bichiș și Csongrád (Ungaria), prefecții județelor românești și președinții P.A. Voivodina, dar și cei care au deținut președinția rotativă anuală a forului euroregional, precum și președinții de con-

silii județene – fondatori ai euroregiunii. Printre invitați au mai fost reprezentanții camerelor de comerț, ONG-urilor, universităților și altor instituții. În cadrul Adunării Generale a DKMT au fost prezentate proiectele comune realizate și a fost supus adoptării bugetul Secretariatului DKMT pe anul 2008.

E.I.

Bichișciaba

Forum economic maghiaro-român

În ziua de 21 noiembrie, la Bichișciaba, a avut loc un forum maghiaro-român de comerț exterior și o întâlnire a oamenilor de afaceri. Secțiunea maghiaro-română a Camerei de Comerț și Industrie a Ungariei, Societatea Publică Ungară de Investiții și Comerț ITDH și Camera de Comerț și Industrie a județului Bichiș a organizat forumul intitulat „Coopeare

transfrontalieră”. La întâlnire s-a discutat, printre altele, despre situația relațiilor comerciale româno-maghiare, despre strategia de comerț exterior a camerelor de comerț, despre oportunitățile accesării de proiecte transfrontaliere maghiaro-române și cadrul financiar, precum și despre posibilitățile înființării de firme în România și cadrul legislative aferent.

Curs pentru profesori

Studioul de limbi străine Lingva din Bichișciaba organizează sâmbătă, 24 noiembrie, un curs de perfecționare pentru profesorii de limbi străine, care examinează la examenele de limbi străine. La sfârșitul cursului va avea loc și o probă de atestat de limbă, la nivel mediu și începător. Deoarece la Studioul Lingva se poate studia și limba română, și la această limbă se va da probă de examen. A.L.B.

Jula

Ziua porților deschise

La 26 noiembrie, Liceul „N. Bălcescu” din Jula își va deschide porțile pentru elevii școlilor generale care

stau în pragul de a-și alege viitoarea școală medie. Direcțiunea școlii așteaptă în cadrul „Zilei Deschise” pe

toți cei interesați de a-și continua studiile medii la unicul liceu românesc din Ungaria. A.C.Cz.

Poșta redacției

Stimată Doamnă Redactor-Șef Eva Iova,

Ședințele comune, precum cea de la Sibiu, comentată de Dvs., ar avea rost dacă s-ar discuta deschis și sincer; poate trebuie și curaj. Dar, concluzia mea este că cei care le organizează sunt niște iredențiști de tip nou care țin mult mai departe, de exemplu contopirea celor două state.

Pe plan local, la Arad, se susține și se pregătește această „contopire” prin

cultură, reamplasarea de monumente ungurești etc. În opinia mea, statele noastre fiind membre ale UE, trebuie să acceptăm situația așa cum e pecetluită prin Tratatul de la Trianon. În această idee am propus autorităților locale sărbătorirea zilei de 1 Decembrie în Parcul Reconcilierii care, din păcate, mulți îl consideră o enclavă a UDMR. Nu am puterea materială să vă invit. Dar, ar fi bine venit să veniți în grup mare la Arad,

la acea dată, să sărbătorim europenește ziua de 1 Decembrie în acel loc cu cântec, joc și voie bună. Cu muzică și dansuri: csardas, polka și, de ce nu, chiar și hora unirii.

Vă aștept,

Fl. Vartaci-Aconi

P.S.: Nu am fost membru PCR, nu sunt membru niciunui partid; sunt doar român de tip european și vreau ca România să-și păstreze cu demnitate calitatea de membru cu drepturi depline în cadrul U.E.

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaiă românească aparține autorilor. Foaiă românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

AȚRU vrea să preia Școala generală, Liceul și Căminul „N. Bălcescu” din Julia

Cu toate că în invitație nu figura problema școlii românești din Julia, Adunarea Generală a Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria a hotărât ca la ședința din 17 noiembrie, să se dezbata și problema preluării Școlii generale, liceului și căminului N. Bălcescu din Julia. Urmând exemplul altor minorități, în primul rând cel al slovacilor, conducerea AȚRU a decis ca să înceapă tratative pentru preluarea instituției de învățământ julane, care până acum a fost în administrarea primăriei orașenești. Problema a fost prezentată de vicepreședintele *Gheorghe Guiaș*, care i-a informat pe cei prezenți că s-au consultat cu alte autogovernări care au deja astfel de experiențe și au vizitat școlile slovace din Szarvas și Bichișciaba pentru a cunoaște la fața locului păreriile conducătorilor de la aceste instituții. „În general, slovacii se arată mulțumiți de situația în care se află acum, fiind sub conducerea autogovernării pe țară, deoarece financiar au o situație mult mai bună”, a încercat să convingă membrii Adunării Generale vicepreședintele *Guiaș*, vorbind doar în limba maghiară. *Gheorghe Marc* și *Vasile Roxin* au fost de părere că această problemă ar trebui analizată mai adânc, ambii interesându-se de ce nu a fost invitată la ședință și

directoarea școlii, *Maria Gurzău Czeplédi*. La întrebarea lui *Vasile Roxin*, ce părere are directoarea despre acest lucru, răspunsul lui Gh. *Guiaș* a fost că „ea nu trebuie să aibă nici o părere, noi trebuie să decidem ce vrem să facem, să preluăm școala sau nu”. Primarul *Micherechiului*, *Teodor Martin*, a caracterizat acest lucru fiind un joc periculos, pentru că școlile naționalității române vor putea ajunge într-o situație nesigură și astfel va începe migrarea copiilor de la aceste școli. „Felicit și pe această cale politica Ungariei, care a reușit ca fără nici o intervenție din exterior să asimileze minoritățile, lăsându-le ca ele singure să facă acest lucru”, a punctat *Martin*. Primarul *Micherechiului* a mai accentuat că este suspectă împrejurarea cum conducerea AȚRU, fără să pregătească dezbateră acestui subiect, a introdus pe ordinea de zi problema preluării școlii românești din Julia. Oarecum sceptici și nesiguri s-au arătat și doi profesori din rândurile deputaților, *Gheorghe Ardelean* din Cenadul Unguresc și *Elena Silaghi*, directoarea școlii din Bedeu, care lucrează în instituții integrate în alte școli și au caracterizat situația ca una dificilă, dar necesară. Punându-se la vot, din cei 20 de deputați prezenți 18 au votat pentru preluarea li-

ceului, iar 2 contra. Votul s-a făcut nominal. Au votat pentru: *Traian Cresta*, *Gheorghe Guiaș*, *dr. Ioan Selejan*, *Mariana Negreu*, *Papp Zoltánné*, *Ana Roxin*, *Vasile Roxin*, *Ioan Radici*, *Gheorghe Iancin*, *Clara Kovács*, *Elena Silaghi*, *Józsa Ferenc*, *Gheorghe Ardelean*, *Gheorghe Buc*, *Ioan Blaga*, *Gheorghe Marc*, *Ioan Tath* și *Alexandru Finna*. Au votat contra: *Teodor Martin* și *Eva Simon*.

În cadrul ședinței de sâmbăta trecută, președintele *Traian Cresta* a dat un raport despre evenimentele întâmplătoare între cele două ședințe și s-a modificat statutul AȚRU pe baza propunerilor Oficiului de Administrație. Membrii Adunării Generale au decis apoi asupra propunerilor sosite la anunțul AȚRU pentru conferirea distincțiilor „Pentru învățământul românesc din Ungaria” și „Pentru românii din Ungaria”. S-a decis ca prima distincție să fie înmănată profesoarei *Ana Secan Navratil* din Julia, iar a doua lui *dr. Ioan Selejan* din Aletea. Premiile vor fi înmănate la următoarea ședință a AȚRU, care va fi la începutul anului viitor. La capitolul diverse, vicepreședintele *Gheorghe Guiaș* a cerut să se voteze ca *Passatul* cel vechi să ajungă din nou în folosința AȚRU, fiind predat anul trecut Centrului de Documentare și Informare. *Ana Cioca Czesznak*

EDITORIAL

Școala nu este o afacere

AȚRU se pregătește să preia prima instituție de învățământ. Ținta este complexul școlar din Julia, care cuprinde școala generală, liceul și căminul de elevi. Majoritatea deputaților AȚRU au și votat la ultima ședință din sâmbăta trecută ca vor să înceapă tratative în acest sens cu autogovernarea orașului Julia, care este proprietarul actual al școlii. Legea Minorităților din 1993 asigură dreptul autogovernărilor pe țară ca acestea să preia sau să înființeze instituții minoritare.

Până la ora actuală, Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria a preluat o singură instituție (casamuzeu din Chitighaz) și a înființat una (Centrul de Documentare și Informare). Nu risipim spațiul acestei scrieri pentru a arăta cât de ineficient funcționează aceste instituții. Încercări au existat din partea AȚRU și pentru preluarea săptămânalului *Foaia românească* și a Institutului de Cercetări, dar aceste strădanii nu au dat roade, deoarece aceste două instituții nu sunt ale statului.

AȚRU este nevoită (să nu zicem că este presată de politica ungară) să preia instituții, căci altfel cum se va realiza mult-trâmbițata autonomie culturală, cu care Ungaria se laudă prin toată Europa. Deoarece idei n-au mai avut pentru a înființa ceva nou, s-au gândit că tot mai bine ar fi să preia complexul școlar din Julia, pe lângă care – să nu uităm – există și Centrul Cultural Român, care cuprinde o sală de conferințe, camere pentru oaspeți și bucătărie modernă. Iar aceste spații pot aduce un venit în plus (și nu puțin) pentru proprietari. Cu siguranță, Centrul este mult mai atrăgător pentru conducerea AȚRU – la vârful căreia se găsesc oameni de afaceri, dar nu oameni de opinie – decât școala, pentru că aceasta poate produce multe milioane pentru cei care îl administrează. Că nu îmbunătățirea situației școlii sau, Doamne ferește, a învățământului românesc îi interesează pe cei de la AȚRU reiese clar din faptul cum a fost introdus „pe furiș” acest punct pe ordinea de zi a ultimei ședințe. Dezbateră problema n-a fost pregătită în prealabil, deputații n-au primit nici un material informativ din care ar fi putut să se orienteze înainte de a decide, dar culmea (!), directorul instituției despre al cărei viitor s-a decis nici nu a fost invitat la ședință.

Nu există profesor, părinte sau elev care să aibă încredere într-o autogovernare „românească” care, de fapt, nu este compusă numai din români, ci din tot felul de neamuri, ale căror interese se leagă strâns de acest sistem, mai precis de banii de care beneficiază. Exemplele pozitive de la autogovernările germană și slovacă, care de mai mulți ani au preluat deja instituții de învățământ, sunt greu de imaginat că și la noi ar funcționa la fel. Este justă frica celor care cred că după preluarea școlii, AȚRU va impune tot felul de obligații în plus. Cu siguranță vor dori să facă din această instituție o vitrină frumoasă, care va fi prezentată tot timpul ca „realizarea autonomiei culturale” pentru minoritatea română din Ungaria. Adică un avanpost pentru cererile ungarilor în Ardeal. Adică să fim folosiți din nou ca monedă de schimb. Și tot așa de sigur este că actuala AȚRU, pentru care românii sunt o limbă străină, nu se va lupta ca unicul liceu românesc din Ungaria să fie cu adevărat românesc.

Orice autogovernare locală din Ungaria, și în cel mai mic satuleț, înainte să ia decizii în legătură cu probleme vitale pentru comunitatea respectivă, organizează forumuri cetățenești, unde toți cei implicați direct au dreptul și ocazia să-și spună părerea. Reamintim că la fel a făcut și primăria din Chitighaz, înainte să facă pasul greșit de a comasa școala ungurească și cea românească. Poate a sosit timpul ca și noi, românii din Ungaria, să ne întrunim la un mare forum cetățenesc și să demonstrăm că ne interesează viitorul nostru românesc. Și să le spunem tuturor că școala, învățământul nu este o afacere.

Eva Iova

Pe scurt...

PHOENIX – 45 DE ANI

Luni seara, trupa Phoenix a urcat pe scena Teatrului Național din București pentru a aniversa patru decenii și jumătate de istorie în muzică. Cu banii strânși după concertul de luni, 19 noiembrie, Phoenix își propune să-i sprijine pe tinerii care vor să studieze în străinătate ingineria de sunet. „Acest eveniment nu este de mâncat pesmeți cu caviar, ci să realizăm ceva ce nu a făcut nimeni. Sprijiniți-ne pe mai departe!”, a spus Nicu Covaci. Cu o săptămână mai devreme, membrii trupei Phoenix au fost decorați de președintele Traian Băsescu.

O VIOARĂ STRADIVARIUS
LA ARAD

De sărbători, pe scena Palatului Cultural din Arad, se va cânta Beethoven cu o vioară de milioane de euro. Din cadrul Festivalului „Beethoven 2007”, care va începe din data de 12 decembrie 2007, va face parte și Concertul pentru vioară și orchestră în Re major, solist Alexandru Tomescu, cel care a câștigat Concursul Internațional „George Enescu”, secțiunea vioară. Câștigătorul va cânta timp de cinci ani pe vioara Stradivarius care a aparținut maestrului Ion Voicu. Stradivarius Elder este unică în România, fiind una dintre ultimele 10-13 viori din lume semnate de Stradivarius și aflate încă în stare de funcționare.

PHARE SCHIMBĂ MONEASA

Un proiect Phare în valoare de peste patru milioane de euro, care a dat autorităților locale din Moneasa posibilitatea să ridice un centru sportiv modern, un centru de informare turistică, a dus la modernizarea stației de epurare, dar și la reabilitarea rețelilor de apă și canalizare din Moneasa. În faza a doua se dorește reabilitarea drumului ce străbate localitatea și realizarea mult doritei legături cu Bihorul.

TÂRG DE ANTICHITĂȚI
LA ARAD

La Arad va avea loc pe 1 decembrie, un târg de antichități și carte veche. Acesta se va desfășura în locația Hotelului Continental Astoria din oraș.

A treia ședință comună a guvernelor
român și ungar

Începând din anul 2005, Guvernele României și Ungariei se reunesc anual în cadrul unei ședințe comune pentru a dinamiza relațiile bilaterale în baza parteneriatului special dintre cele două țări. Membrii celor două guverne au ținut miercuri trecută, 14 noiembrie, la Sibiu, cea de-a treia ședință comună, coprezidată de premierii Călin Popescu Tăriceanu și Gyurcsány Ferenc. Atât premierul român cât și cel ungar au susținut că nu doar granițele comune, cât și anumite fapte și lucruri comune în istoria celor două țări îndeamnă la o conviețuire pașnică.

Una din temele prioritare incluse în agenda discuțiilor bilaterale a fost dezvoltarea infrastructurii de transport, partea ungară având deja un proiect de construcție a unei linii de cale ferată de mare viteză, pornind de la Paris și până la Budapesta, cu tranzit prin Viena, proiect la care va adera și România.

Cei doi premieri au discutat despre cooperarea între administrațiile vamale și cele fiscale, precum și cea din domeniul agricol. Mai mult, membrii guvernelor român și ungar au avut în vedere și detaliile unui program ce vizează schimbul de experiență în domeniul evaluărilor Schengen. Este vorba despre un document de susținere a aderării României la Spațiul Schengen, pe baza experienței autorităților ungare, precum și protocoale de colaborare în domenii legate de justiție, muncă, ajutor de stat, comunicații și învățământ. În prezent, piața forței de muncă din Ungaria este deschisă pentru cetățenii români în doar câteva domenii: agricultură, construcții sau industrie ușoară. Acestea includ peste 200 de speciali-

zări, meserii cu calificare medie. În celelalte domenii, muncitorii români pot fi angajați doar dacă dețin un permis de muncă iar piața din Ungaria nu dispune de specialiști proprii în acele profesii. Ungaria a decis să deschidă complet piața muncii pentru români, începând cu 1 ianuarie 2008.

La finalul ședinței, Gyurcsány Ferenc, premierul Ungariei, a declarat că, pe termen lung, destinul României și al Ungariei va fi același cu al Beneluxului. „Cele două țări se vor contopi istoric și teri-

torial” și vor avea aceleași valori artistice și istorice, a spus șeful Executivului de la Budapesta. El a subliniat că, în această parte a Europei, cele două state vecine nu își pot rezolva problemele decât sprijinindu-se reciproc printr-un parteneriat bazat pe factori istorici, culturali și economici.

„Am găsit un partener deosebit în primul ministru și sper că și eu sunt un partener la fel pentru el”, a afirmat Gyurcsány, adăugând că prin aceste întâlniri bilaterale cele două țări își pot rezolva problemele. „În relațiile dintre cele două țări s-au acumulat tensiuni în timp, care pot fi depășite acum. Ne leagă prea multe lucruri să păstrăm ranchiună”, a încheiat Gyurcsány Ferenc. (În numărul următor vom publica un interviu cu doamna ambasador Ireny Comaroschi despre întâlnirea de la Sibiu.)

A.L.B.

Foto: CAPP

Secții de votare în Ungaria pentru
alegerile europarlamentare din România

La data de 25 noiembrie 2007, în România se vor desfășura alegerile pentru desemnarea membrilor din România în Parlamentul European, precum și Referendumul național privind introducerea votului uninominal pentru alegerea membrilor Parlamentului României.

Cetățenii români domiciliați, rezidenți sau aflați în tranzit pe teritoriul Ungariei la data respectivă își vor putea exercita dreptul de vot în cadrul secțiilor de votare constituite pe lângă misiunile diplomatice și oficiile consulare române acreditate în Republica Ungară, după cum urmează:

- în Budapesta, 2 secții de votare – la Ambasada României (Thököly út 72) și la Institutul Cultural Român (Izsó utca 5);
- în Seghedin, o secție de votare – la Consulatul General al României (Kelemen L. utca 5);
- în Jula, o secție de votare – la Consulatul General al României (Munkácsy M. utca 12).

Fiecare din cele 4 secții de votare va dispune de câte două birouri electorale, în cadrul cărora procesul de votare urmează a se desfășura în paralel (un birou pentru alegerile europarlamentare, iar cel de-al doilea pentru referendum).

Programul votării în ziua de duminică, 25 noiembrie 2007:

- Pentru alegerile europarlamentare, între orele 07.00 – 21.00 (ora locală);
- Pentru referendum, între orele 07.00 – 21.00 (ora locală). Alegătorii își vor putea exercita dreptul la vot numai pe baza unui document de identitate românesc valabil dintre următoarele categorii: pașaport, carte sau buletin de identitate, carte de identitate provizorie, titlu de călătorie. La procesul electoral din 25 noiembrie 2007 nu se va utiliza cartea de alegător.

Persoanele interesate să participe la votare, care dețin cetățenia română, dar nu se mai află în posesia unui document de identitate românesc valabil, vor trebui să solicite în prealabil, la misiunile diplomatice sau oficiile consulare române, eliberarea unui titlu de călătorie, pe care se aplică fotografia solicitantului.

Cetățenii români participanți la vot, care nu au aplicată în pașapoarte o mențiune din partea autorităților române privind stabilirea domiciliului în străinătate, vor completa și vor semna o declarație pe propria răspundere, din care să rezulte că nu au votat și nu vor vota, în cursul aceleiași zile, pe baza altui document de identitate.

Opinia cititorului

„Eu cred că s-ar putea realiza o casă-muzeu a Micherechiului”

Am citit recent în *Foaia românească* mai multe motive de ce nu se poate realiza un muzeu al satului la Micherechi. S-a dovedit că primăria nu are bani pentru a cumpăra o casă potrivită pentru un viitor muzeu. Soția mea *Irina* a avut o idee bună. Fiecare consătean, care și-a petrecut tinerețea în satul său natal, ar putea să facă donații pentru a se realiza acest lucru. Împreună cu soția mea ne-am decis să oferim prima sumă – 5000 de forinți – pentru a începe colecția pentru cumpărarea unei case.

Pe vremuri, împreună cu dom-

nul Dulău, Dumnezeu să-l ierte, am adunat cu pionierii de la școală multe obiecte vechi și le-am așezat în casa pionierilor. Eu sunt persoana care pot umple muzeul cu obiecte cumpărate de mine, din Micherechi. Moșul meu Roxin a fost angajat la primul preot Roxin. Am de la el o lampă de 170 de ani. Am două icoane vechi, cumpărate de la Micherechi, piedici de cai cu lacăt, farfurii, tălângi de vaci, mașină de cusut veche, sfredele, jilăuri de butuci, etc. Foarte multe obiecte am primit de la bunicul meu, care a fost rotar și tâmplar la Mi-

cherechi. Căruțe, ferestre și uși le-a făcut sătenilor. Nana Juji a adus vase de la Șercad cărându-le în spate. În casa mea am făcut un muzeu românesc particular, cu naiuri, buciune, sumane și straie de port românesc. Am și foarte multe fotografii vechi despre românii din Ungaria. Despre ansamblurile din Micherechi am poze începând din anul 1953. Aș dori să vadă și sătenii mei aceste minunate fotografii. Din toată inima mi-aș dori să se realizeze acest muzeu.

Ioan Ruja – Mitică
profesor pensionar, Jula

Sfeștanie la Consulatul General al României de la Jula

La exact un an după deschiderea Consulatului General al României de la Jula, sâmbăta trecută, 17 noiembrie, s-a săvârșit sfeștania, sfîntirea clădirii consulatului, care a fost reconstruită după normele Schengen. La evenimentul deosebit au luat parte, pe lângă ambasadoarea *Ireny Comaroschi* și consulul general de la Seghedin, *Constantin I. Aron*, consulul *Maria Teodora Pop* și *Brîndușa Armanca*, directoarea ICR din Budapesta, și numeroși reprezentanți ai comunității românești din Ungaria. Sfeștania a fost făcută de *PSS Episcop Siluan*, înconjurat de un sobor de preoți.

„Prin decretul prezidențial din 5 mai 2005, s-a hotărât constituirea Consulatului General al României la Jula. A fost o perioadă mai lungă până când s-a deschis, inaugurarea s-a făcut exact cu un an în urmă, la 17 noiembrie, 2006, în prezența miniștrilor de externe ai României și Ungariei”, a reamintit în cuvântul său de introducere *Ioan Fodoreanu*, consulul general al României la Jula.

Prin urmare, domnul consul i-a mulțumit pentru sprijinul acordat

doamnei ambasador și domnului consul general, tuturor colegilor de la Ambasada României de la Budapesta și Consulatul de la Seghedin, care au muncit cot la cot până când a putut fi deschisă și a treia reprezentanță diplomatică a României în Ungaria. „Am reușit să facem deschiderea anul trecut, și după ce am avut toată documentația, în ce privesc normele Schen-

gen, am făcut apel la Minister. În scurt timp am primit răspuns pozitiv, și în luna decembrie a anului trecut am demarat reamenajarea acestui sediu și am început reconstruirea consulatului după normele Schengen”, a remarcat *Ioan Fodoreanu*.

Evenimentul s-a încheiat cu o mică recepție în incinta Consulatului.

A.C.Cz.

Povestea lui Mihai Purdi pe o scenă din Cluj

Căutând pe internet printre site-urile teatrelor, *Eva Bocior Karancsi*, președinta Asociației „Mihai Purdi” din Otlaca-Pustă a găsit întâmplător o piesă de teatru, cu titlul „Falu csúfja meg a falu szépe”, care era jucată de Teatrul de păpuși Puck din Cluj-Napoca. Văzând această piesă, doamnei Bocior imediat i-a trecut prin minte una din poveștile bunicului său Mihai Purdi, și anu-

me povestea „Urātu și mândra satului”. După această descoperire a trimis o scrisoare pe adresa teatrului cu o scurtă istorie a satului Otlaca și a bunicului său, și în care a întrebat dacă nu cumva piesa s-a făcut după povestea bunicului. A făcut și o invitație teatrului de păpuși, să joace piesa pe scena din Otlaca-Pustă. În 19 noiembrie, de la secretariatul Tea-

trului Puck din Cluj a venit răspunsul la scrisoare în care se adevărește că piesa s-a regizat chiar după povestea povestitorului român Mihai Purdi. Teatrul din Cluj a mulțumit pentru invitația făcută, precizându-se că anul viitor vor fi bucuroși să joace piesa „Urātu și mândra satului” pentru românii din Otlaca-Pustă.

A.L.B.

Pe scurt...

MICHERECHI

Credincioșii bisericii ortodoxe din Micherechi au adunat pentru renovarea bisericii ortodoxe din Bichișciaba o sumă de peste 60 de mii de forinți, sumă care a fost înmănată părintelui *Teodor Marc*, preot paroh la Bichișciaba.

CHITIGHAZ

În zilele de 13-14 noiembrie, conducerea localității Chitighaz a făcut o vizită în orașul înfrățit Chișineu-Criș. Deputații au semnat cu acest prilej un nou acord de colaborare, care corespunde normelor UE și au participat la o excursie în zonă – ne-a informat primărița *Maria Gyuricska Kalcsó*.

BUDAPESTA

Ambasada României la Budapesta, organizează pe 27 și pe 29 noiembrie două programe festive dedicate Zilei Naționale a României. Manifestarea din 27 va avea loc la Palatul Dunărea din Capitală, de la ora 19.00. În program va figura spectacolul „Un Tango Mas”, prezentat de Teatrul Odeon București, regizor *Răzvan Mazilu*. Manifestarea din 29 se va desfășura la Muzeul Artelor Aplicate, tot de la ora 19.00, în program figurând un spectacol artistic al actorilor Teatrului Național „Ion Dăciuan” din București, regizor: *Beatrice Rancea*, invitat: *Mircea Baniciu*.

OTLACA-PUSTĂ

Asociația „Mihai Purdi” din Otlaca-Pustă a solicitat de la primăria locală un sprijin financiar pentru instalarea rețelei de apă potabilă la biserica ortodoxă. La ultima ședință a consiliului local de la sfârșitul lunii octombrie, consilierii au hotărât să ofere bisericii 50 de mii de forinți.

BUDAPESTA

Institutul Cultural Român din Budapesta a găzduit marți, 20 noiembrie, lansarea a două volume: „Román nyelvtan” (Gramatica română) a *prof. univ. Farkas Jenő* și „Zadarnica e arta fugii” de *Dumitru Țepeneag*. Despre eveniment vom relata în numărul următor al revistei noastre.

Timpul recunoștinței și al mulțumirii

Ne apropiem cu repezi-
ciune de finele acestui an
și mulți dintre noi tragem
linie la unele activități des-
fășurate pe parcursul anu-
lui, analizând rezultatele,
succesele și insuccesele
unde am greșit sau am
acționat pozitiv. Ca și co-
pii ai lui Dumnezeu noi tre-
buie să ținem cont de fap-
tul că nimic nu putem rea-
liza fără ajutorul Tatălui din
Cer, de aceea se cade, ca
să-l fim recunoscători și
să-l mulțumim. Un obicei
pozitiv al bisericilor nou-
testamentale este acela de
a dedica o zi din an în mod
special recunoștinței și
mulțumirii, zi în care cu-
vântul vestit, cântările și
laudele celor prezenți scot
în evidență faptul că trebie,
așa cum ne îndeamnă
Cuvântul Scripturii, să-l
mulțumim lui Dumnezeu
pentru toate lucrurile.

Viața aceasta, trăită în
timp, nu are numai zile se-
nine, ba dimpotrivă, de
multe ori trecem prin dife-
rite stări grele, care nu ne
convin, dar noi trebuie să
rămânem constanți, echi-
librați, întotdeauna mulțu-
mitori lui Dumnezeu.

Duminica din 11 noiem-
brie a fost o zi binecuvân-
tată, în care biserica noas-
tră, Biserica Penticostală
„Betel” din Micherechi a
trebuit să recunoască așa
cum spune psalmistul în
Psalmul 91 versetul 1,2:
„Cel ce stă sub tăcerea
celui Prea Înalt și se odih-
nește la umbra celui Atot-
puternic zice despre Dom-
nul: El este locul meu de
scăpare și cetățuia mea,
Dumnezeul meu în care mă
încred.”

Beneficiem de binecu-

vântările lui Dumnezeu zil-
nic prin lucrurile elementare
fără de care nu am putea
exista și considerăm de
multe ori că e ceva normal
să le primim de la Dumne-
zeu, dar deseori uităm
să-l mulțumim Lui și ră-
mânem pasivi și nepăsă-
tori. Ziua mulțumirii are
rolul să ne trezească con-
știința adormită și să rein-
troducă în viața noastră
cuvântul „mulțumesc”, cu-
vânt pe care noi îl folosim
tot mai des, având în ve-
dere îndurările Domnului
revărsate zilnic peste noi.

Grupurile din biserică au
lăudat numele Domnului
începând cu cei mici, or-
chestra, grupul mic de co-
pii și grupul mare de copii
și terminând cu cei mari,
grupul bărbătesc și grupul
de surori.

Frații musafiri de la Cluj
au cântat cântări, provo-
cându-ne uneori să cântăm
cu toții, dând slavă Tatălui
nostru ceresc, această at-
titudine fiind cea pe care El
o iubește și vrea s-o men-
ținem în viețile noastre.

Surorile Ionoi din Ora-
dea, care se ocupă de or-
chestra bisericii, au fost
împreună cu noi la aceas-
tă sărbătoare, și toți cei
prezenți au mulțumit Dom-
nului chiar și prin rugăciu-
ne.

În urma serviciului divin,
așa cum este obiceiul fră-
țesc la Micherechi, s-a ser-
vit cozonac și ceai, prilej
prin care cei prezenți au
avut ocazia să se cunoas-
că mai bine și să stea de
vorba unii cu alții.

Mulțumim Domnului
pentru toate lucrurile și bi-
necuvântăm numele Lui.

p. V. Bogdan

Cântarea care umple inimile creștinilor

*„Cu toată smerenia și blândețea, cu îndelungă răb-
dare, îngăduiți-vă unii pe alții în dragoste, și căutați și
păstrați unirea Duhului, prin legătura păcii.”*

(Efeseni 4:2,3)

Pentru credincioșii adu-
nării baptiste din Miche-
rechi ziua de duminică, 18
noiembrie, a fost o zi deo-
sebită, pentru că au avut
posibilitatea de a admira în
cursul întregii zile cântări-
le unui cor baptist din Cluj-
Napoca.

Programul serviciului
divin a început cu cuvintele
calde de salut rostite de
Ioan Petrușan, care a subli-
niat faptul că „biserica bap-
tistă este o biserică care a
iubit muzica, o biserică care
iubește și a iubit întotdeau-
na cântarea, ea fiind un in-
strument extraordinar prin
care ne ridicăm la înălțimi
mai mari”.

După ce am ascultat
predica, programul cu cân-
tări și poezii am stat de
vorba cu dirijorul corului,
Mircea Căpușan.

– Noi am venit la Miche-
rechi a patra oară de la
revoluție încoace. Prima
dată am fost în anul 1990,
cu 90 de persoane, am fost
primiți de acești oameni
într-un mod deosebit,
ne-am simțit extraordinar
de emoționați și am fost
cazați și primiți cu multă
ospitalitate, fiindcă avem
relații puternice între noi,
chiar dacă ne-am văzut
pentru prima dată. Am mai
venit apoi în anul 1999 –
în anul 1997, din păcate nu
am ajuns aici pentru că am
avut un accident cu auto-
carul –, și anul acesta este
deja a doua oară când am
fost aici. Venim cu bucurie
fiindcă știm că sunt lipsiți
de bucuriile pe care le

avem noi, în bisericile din
România. Vrem să-i ajutăm
să simtă bucuria lui Cris-
tos în inimile lor, să le
transmitem mesajul Evan-
gheliei și vrem să aducem
fația aceasta a credinței să
fie aprinsă și în viețile lor.

– Cât timp plănuieți să
stați la Micherechi?

– Stăm și după-masă,
pentru că avem un pro-
gram de cântări și apoi
vom pleca spre Cluj.

– Ce planuri aveți pen-
tru acest sfârșit de an?

– La Biserica Baptistă
numărul 1 din Cluj avem un
program de concerte de
colinde, în data de 23 de-
cembrie după-masă, îm-
preună cu o orchestră for-
mată din elevii Liceului bap-
tist din Cluj, suntem invitați
la Huedin și la Târgu Mu-
reș la concerte de colinde,
așa că avem o activitate
bogată.

– Când s-a înființat acest
cor?

– Corul nostru care este
format din oameni din 5
biserici baptiste din Cluj,
și-a început activitatea
acum trei ani. În acest in-
terval de timp am vizitat
multe biserici, și în diasporă
am fost. Sunt fericit că anul
acesta am putut să vizităm
peste 40 de biserici, atât în
România, cât și în Unga-
ria, Austria, Germania, unde
am putut cânta și am avut
o părtașie extraordinară,
ne-a mărturisit dirijorul
corului din Cluj-Napoca.

După plecarea în străi-
nătate a predicatorului
Teofil Tripo, Biserica Bap-
tistă din Micherechi a ră-
mas fără pastor propriu. În
zilele de sărbătoare și în

duminici, printre care s-a
numărat și ziua de 18 no-
iembrie a anului curent,
predicile sunt rostite de
predicatori sosiți din alte
biserici baptiste, de data
aceasta de Aurel Abrudan,
pastorul Bisericii baptiste
din Cluj, care ne-a mărtu-
risit următoarele gânduri
despre viața trecătoare:

– Am venit cu toată bu-
curia și cu toată deschide-

rea încoace. Eu am un
motto după care mă ghi-
dez din când în când. Sun-
tem în medii relativ diferite
și avem fiecare probleme-
le, frământările noastre
specifice, și următoarele
gânduri ar fi potrivite pen-
tru oricare: timpul trece
peste noi, oricum trece, dar
întrebarea este: cum trece?
Întrebarea asta m-a stimu-
lat pe mine întotdeauna.

– Cu ce sentimente a pri-
mit biserica din Micherechi
oaspeții din România?,
i-am întrebat pe membrii
adunării baptiste.

– Eu cred că biserica în
mare majoritate s-a bucu-
rat de această ocazie, în
primul rând pentru că fra-
ții au cântat un repertoriu
mai vechi, care putem să
zicem că începe să se uite
în cadrul bisericilor bap-
tiste. După cum am auzit, in-
struirea corului, dar mai
bine zis pregătirea corului,
chiar și muzica a fost foar-
te bună, și ascultând ace-
ste voci profesionale, mul-
tora le-au creat o zi plă-
cută, ne-a mărturisit Ioan
Ruja.

– Îi cunosc demult pe
acești frați. După revoluție
au fost prima dată aici, îmi
plac cântările lor, pentru că
acestea sunt cântările
noastre de când eram noi
tineri. Acesta-i stilul nos-
tru..., a spus Maria Bánya
Petrușan. A.C.Cz.

Binecuvântare la Jula-Vareu

Câtă bucurie este atunci
când Dumnezeu dă binecu-
vântare părinților. Această

bucurie a împărtășit-o
sâmbătă, 10 noiembrie, în
Biserica Baptistă din Vareu,

și colega noastră Rita
Pătaș alături de soțul ei
Gavril Pătaș împreună cu
familiile lor.

Prin harul Domnului, ei
și-au dus al doilea copil, pe
fetița Ema Olivia, la casa
lui Dumnezeu pentru bine-
cuvântare. Serviciul festiv
de binecuvântare a fost
oficiat de Petrács János,
presbiter și conducător al
bisericii din Vareu.

Cu această ocazie fel-
icităm soții Pătaș și le do-
rim multă bucurie și împli-
nire alături de copilașii lor.

A.L.B.

Cum să ții postul

Creștinii ortodocși renunță să mănânce „de dulce” timp de 40 de zile, de la 14 noiembrie, până pe 24 decembrie. Din punct de vedere al alimentației, Postul Crăciunului este un post mai ușor față de cel al Paștelui, fiind mult mai multe zile în care poate fi consumat pește. Abia după aceste 40 de zile de post și rugăciune, creștinii se pot bucura pe deplin de Nașterea Domnului.

Aspectul cel mai important al acestei perioade nu este însă restricția alimentară, cât încercarea de a fi mai îngăduitori cu ceilalți, de a face fapte bune și de a petrece mai multe clipe de interiorizare și rugăciune, pentru a primi așa cum se cuvine marea bucurie a Nașterii Domnului.

Cele mai multe dezlegări dintr-un post

Postul Crăciunului sau al Nașterii Domnului simbolizează și ajunarea (postirea) de patruzeci de zile a proorocului Moise, dar și postul patriarhilor din Vechiul Testament, care așteptau venirea Fiului lui Dumnezeu pe Pământ. Și noi, creștinii ortodocși, așteptăm acum același lucru: ca Iisus Hristos să se nască.

În zilele de sâmbătă și duminică, până pe 20 decembrie exclusiv, se poate servi pește, untdelemn și vin. Dacă în zilele de luni, miercuri și vineri se prăz-

nuieste un sfânt mare, însemnat în calendar cu cruce neagră, atunci putem folosi uleiul la mâncăruri și putem bea vin. La cruce roșie sau la sărbătorirea hramului unei biserici, iarăși se mănâncă pește. Ajunul Crăciunului este zi de post negru, abia seara se mănâncă, și numai grâu fiert îndulcit cu miere, covrigi sau turte din făină.

„Nu vă lăudați că țineți post!”

Ca să postești pentru venirea Domnului, înseamnă să postești dincolo de

restricția „nu ai voie să mănânci carne”. „Post înseamnă, de fapt, abținere. Abținere de la toate: de la a mânca prea mult, de la a te certa cu ceilalți, de a le face rău.” Chiar dacă nu mâncăm carne, nu înseamnă că trebuie să mâncăm de post în exces.

Cine ține post, nu se cade să se laude cu aceasta.

„Să nu adormi în mânie și ură”

Esența acestei perioade este de fapt spiritul. Dacă ții post trebuie să te retragi în tine și seara, înainte de culcare, să încerci să nu adormi în mânie și ură. Rugăciunea trebuie să însoțească postul alimentar, pentru liniștea casei, a familiei, pentru morți și pentru dușmani. Degeaba ții post dacă nu ai liniște în casă și nu trăiești în liniște cu cei din jur.

Lupta cu patimile

„Istovește-ți trupul cu postul și cu privegherea, și vei alunga gândul chinuitor al iubirii de plăceri”.

„Nimicește pofa prin suferința și necazul îmbrățișat de bunăvoie ori trimis de pronie”.

„Bună este nepătimirea: Însuși Dumnezeu dă și întărește starea aceasta în sufletele celor ce îl iubesc”.

Întrebat prin ce se nimicește trufia și se dobândește smerenia, batiușka a răspuns:

„Prin tăcere. Dumnezeu i-a zis Isaiei: spre cine voi căuta, fără numai spre cel blând și tăcut, care tremură de cuvintele Mele (despre trufia duhovnicească). Roagă-L pe Dumnezeu să îți lungească anii. Fără osteneală nu vei izbuti aceasta. Iar prin tăcere, mari păcate se biruiesc. Iar în ce chip se biruie mânia, aceasta se poate vedea din Viața Marelui Paisie, care când Domnul Iisus Hristos i S-a arătat îl ruga să-l slobozească de mânie – și i-a zis lui Hristos: dacă vrei să biruiești mânia și iuțimea dimpreună, să nu urăști pe cineva, nici să înjosești”.

„Ca să te izbăvești de osândirea aproapelui, trebuie să iei aminte la tine însuși, de la nimeni să nu primești gânduri lăaturalnice și să fii mort față de toate”.

„Trebuie să ne străduim a fi slobozi de gândurile necurate, mai ales când aducem rugăciune lui Dumnezeu, pentru că nu este unire între putoare și buna mireasmă. Pentru aceasta, trebuie să spargem cea dintâi năvală a gândurilor și mișcărilor păcătoase, și să le împrăștiem de pe pământul inimii noastre. Copiii Babilonului, adică mișcărilor și gândurile rele, trebuie zdrobiți de piatra care este Hristos până ce sunt încă prunci. Iar mai vârtos trebuie zdrobite următoarele trei patimi: lăcomia pântecelui, iubirea de argint și slava deșartă, cu care diavolul a încercat să-L ispitească chiar pe Însuși Domnul nostru Iisus Hristos la sfârșitul nevoinelor Lui în pustie”.

Sf. Serafim de Sarov

Sărbătoarea românilor ortodocși din Chitighaz

Cu ocazia hramului bisericii Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril, duminică, 18 noiembrie, credincioșii din Chitighaz au participat la Sfânta Liturghie, săvârșită de PS Siluan, Episcopul românilor din Ungaria și un sobor de preoți. Evenimentul a fost numit unul istoric de către părintele Florin Olteanu, deoarece în calitate de ierarh și conducător spiritual al românilor ortodocși din țară, Prea Sfințitul Episcop acum a vizitat pentru prima dată biserica din această localitate. Un alt lucru important este că sărbătoarea a fost onorată și de prezența reprezentanților diplomației române din Ungaria. Astfel, au fost de față Excelența Sa Ireny Comaroschi, ambasadorul României la Budapesta, Aurelia Zmeu, consilier al Ambasadei, Ioan Fodoreanu, consul general al României la Julia și Radu Florea, consul al României la Seghedin. De asemenea a participat la sărbătoarea Sfinților ocrotitori ai bisericii, Maria Gyuricska Kalcsó, primarul comunei. Răspunsurile la Sf. Liturghie au

fost date de corul bisericii Șega I din Arad, care și în trecut a fost de mai multe ori, tot cu ocazia unor momente aniversare, oaspetele parohiei din Chitighaz. Este vorba despre o colaborare fructuoasă care continuă duminică, 25 noiembrie, când chitighăzenii sunt invitați la Arad să participe la o sărbătoare a bisericii de acolo. După Sfânta Liturghie, la inițiativa Asociației Culturale Române din localitate și cu sprijinul Centru-lui de Documentare și Informare al ATRU, s-a dezvoltat o placă comemorativă în memoria lui Gheorghe Ardelean, fost cantor al bisericii timp de 52 de ani. „Nu întâmplător am ales acest moment. Lupta pentru credință și dreptate a Sfinților Arhangheli simbolizează și lupta pe care regretatul nostru cantor a dus-o în comunitatea noastră”, a spus părintele paroh Florin Olteanu. Sărbătoarea s-a încheiat la Căminul Cultural cu o agapă frățască, la care au fost invitați toți cei prezenți la Sfânta Liturghie.

A. Bauer

GHID INTERNET

Ultimele aranjamente ale site-ului

Link-urile

În tabel există mai multe linii cu informații despre link-uri. Dacă în linia intitulată Unverified hyperlinks („Linkuri neverificate”) apare o cifră înseamnă că FrontPage nu a testat validitatea tuturor link-urilor. Ca să le verifice pe toate apasă pe View – Toolbars – Reporting. Se va deschide o bară de instrumente. Apasă iconița link-urilor, în dreapta acestei bare și FrontPage va verifica toate link-urile din interiorul site-ului, raportând eventualele probleme.

De asemenea, în tabelul Reports vei putea vedea și o linie intitulată Broken hyperlinks („link-uri rupte”, care nu duc nicăieri). Dacă verifici, toate link-urile rupte vor fi evidențiate, ceea ce înseamnă că le vei putea șterge sau le vei putea da destinația corectă.

Înainte să-l publici

Pentru a încărca site-ul pe un server care dispune de extensiile FrontPage trebuie să fii conectat la Internet. După conectare, deschide pagina introductivă și apasă pe File – Publish Web...

În spațiul de scriere trebuie să scrii adresa URL care ți-a fost alocată de ISP sau de firma care va găzdui site-ul. Apoi apasă butonul Publish. E posibil să aștepti câteva minute, până când FrontPage va localiza serverul-gazdă.

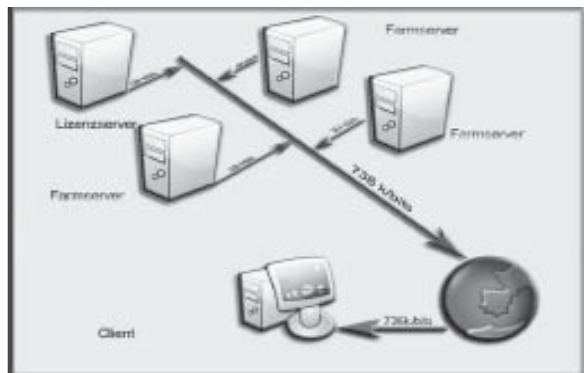
Apoi ți se va cere un nume și o parolă. E vorba de numele de acces și de parola pe care le-ai ales când ai semnat contactul de găzduire.

FrontPage va începe acum să încarce pe Internet paginile tale. Întreg procesul poate să dureze câteva minute. La sfârșit, vei vedea un mesaj. Apasă pe textul subliniat pentru a vedea on-line site-ul.

Metoda FTP

În cazul în care serverul-gazdă nu oferă suport pentru extensiile FrontPage, va trebui să folosești metoda FTP (File Transfer Protocol). În acest scop va trebui să faci rost de un program de FTP. Dacă ISP-ul nu îți oferă unul gratis, atunci poți găsi pe Internet câteva programe gratuite. Majoritatea programelor FTP conțin și o secțiune de ajutor pentru utilizatorii noi. Deschide programul FTP. Programul pe care l-am folosit noi se numește Terrapin FTP. Pentru început va trebui să stabilești conexiunea cu serverul gazdă. Apasă pe Server – New Connection și scrie adresa de server a ISP-ului tău (pe care ți-o va furniza ISP-ul). Scrie numele tău de acces și parola, apoi apasă pe Connect.

După ce s-a realizat conexiunea, se va deschide o fereastră împărțită în două. Partea de sus conține informații despre serverul ISP-ului. Partea de jos îți arată fișierele de pe propriul tău computer. Acum trebuie, pur și simplu, să selectezi toate fișierele site-ului tău (inclusiv imaginile!) și să le tragi cu mouse-ul în fereastra de sus. Programul de FTP va începe să copieze informațiile pe server.

Cei 7 ani de acasă

Ştim să vorbim? (2)

În funcție de persoanele
cu care vorbim, respectăm
următoarele reguli:

❖ Cu părinții putem și trebuie să discutăm orice problemă legată de școală, de profesori, de colegi, de prieteni. Lor trebuie să le spunem întotdeauna adevărul despre tot ce ni se întâmplă.

Cu părinții trebuie să discutăm și despre lucrurile necunoscute, să-i întrebăm, să le cerem sfaturi. Ei trebuie să fie primele persoane cu care discutăm când avem o problemă. Este spre binele nostru să o facem. De ce? La întrebarea aceasta voi ar trebui să știți să răspundeți!

❖ Cu bunicii, de asemenea, putem vorbi despre orice problemă. Dar, fiind persoane mai în vârstă, este bine să-i menajăm; adică, dacă avem o veste șocantă, este mai bine să vorbim mai întâi cu părinții. Ei ne vor spune cum este mai bine să le spunem și bunicii despre ce este vorba.

❖ Cu frații și surorile putem vorbi despre orice, fără rețineri. De la cei mai mari vom căuta să învățăm cât mai multe. Pe cei mai mici decât noi, vom avea grijă să-i învățăm numai lucruri bune; îi vom ocroti și-i vom ajuta de câte ori au nevoie.

❖ Cu prietenii și colegii vom vorbi fără opreliște despre problemele comune: școală, petrecerea timpului liber, cărți, filme, piese de teatru, jocuri, jucării, excursii etc. Însă ne vom abține să vorbim despre problemele familiale și cele personale.

❖ Când suntem într-o vizită, putem discuta cu ceilalți invitați și cu gazda despre: vreme, cărți, filme, piese de teatru, concerte, modă, magazine, vacanțe. Nu vorbim despre problemele personale și cele familiale.

Când vorbim?

❖ Când cineva ne adre-

sează o întrebare, răspundem, chiar dacă tocmai ne-am certat cu persoana respectivă și suntem supărați.

❖ Nu întreprin
o persoană
care vorbește.
Așteptăm să ter
mine ce are de
spus (chiar dacă
durează destul
de mult) și numai
după aceea vor
bim.

❖ Când un coleg, un prieten, cineva din familie este necăjit, abătut sau trist, trebuie să-i fim alături și să-i vorbim. Câteva cuvinte calde și sincere sunt bine-venite în asemenea situații.

❖ Când suntem într-o vizită, avem grijă să nu tăcem prea mult. Gazdele ar putea crede că ne plictisim. Așadar, când suntem în vizită nu așteptăm doar să fim întrebați pentru a vorbi; vom vorbi și din proprie inițiativă.

❖ Dacă ne alăturăm unui grup, nu întrerupem discuția purtată între persoanele din grup. (Doar salutăm scurt). Așteptăm să se termine discuția și apoi putem vorbi.

❖ Dacă ne întâlnim pe stradă cu un adult (o vecină, un profesor etc.), nu este politicos ca, după ce salutăm, să avem inițiativa deschiderii unei discuții. Dacă, însă, acea persoană se oprește și începe să vorbească cu noi, ne oprim și îi răspundem. Când persoana dă semne că vrea să încheie discuția, nu căutăm să o ținem de vorbă.

Cât vorbim?

În orice situație avem grijă:

❖ Să nu fim nici prea zgârciți la vorbă. Nu răspundem în doi peri, doar cu: „Da” sau „Nu” și nici nu-i lășăm pe ceilalți să se

roage de noi pentru a
vorbi.

❖ Să nu vorbim prea mult. Chiar dacă credem că spunem numai lucruri interesante, dacă vorbim prea mult, putem fi plictisitori pentru cei din jur.

Așadar, trebuie să ne controlăm și să avem simțul măsurii.

Pentru a vorbi corect, frumos, fluent, pentru a nu ne face de râs, pentru a putea transmite celorlalți exact ceea ce vrem, există o singură cale, și anume:

❖ Să învățăm, nu bine, ci foarte bine limba română. Orice greșală de exprimare și de ortografie ne pune într-o lumină nefavorabilă.

❖ Să citim cât mai multe cărți. Numai prin lectură vom învăța cuvinte și expresii noi, sensuri noi pentru cuvintele ce le cunoaștem deja. Mai mult decât atât, lectura este principala cale prin care ne îmbogățim cultura. Cu cât cultura noastră este mai te-meinică, cu atât vom putea să găsim mai ușor subiecte de discuții cu cei din jur, vom vorbi mai frumos și mai interesant.

❖ Să căutăm în dicționar cuvintele pe care nu le cunoaștem.

Am fost oaspeți la Arad

Într-un număr trecut al *Foii românești* am scris despre atmosfera caldă a unei întâlniri școlare într-o zi ploioasă la Bățania. Atunci am comis o greșală, pentru care îmi cer scuze atât din partea redacției cât și a cititorilor. Am afirmat că au fost elevii Liceului Pedagogic „Vasile Goldiș” din Arad, deși în realitate de la Liceul Pedagogic „Dimitrie Țichindeal”. Adevărul este că școala din Bățania a avut legături strânse cu actuala Universitate „Vasile Goldiș” din Arad ani de-a rândul după 1989 și elevii care ne-au vizitat în octombrie a.c. școala, au sosit cu autobuzul Universității „Vasile Goldiș”. Văzând autobuzul și cum doamna directoare *Iulia Olteanu* mi-a spus, printre altele, că este deja o legătură veche, n-am mai întrebat-o cine sunt arădenii... E vina mea și o recunosc!

În ziua de 15 noiembrie am mers și noi la Arad, la școala cu care ne-am înfrățit acum 8 ani și iarăși am nimerit o zi ploioasă, rece, urâtă, mohorâtă ca vai de capul ei (și al nostru de fapt). După o dărdăială de o jumătate de oră, la punctul de frontieră Bățania-Turnu, căci plecasem cu un autobuz unguresc până la vamă și de acolo cu un autobuz din Arad până în incinta liceului, acest autobuz întârziase... (Noroc că la întoarcere același procedeu de călătorie a mers ca pe roate!)

N-am fi crezut că o zi de toamnă atât de amărâtă, cum a fost cea din 15 noiembrie, va fi totuși frumoasă! Căci chiar la intra-

re, pe fațada școlii, sub denumirea liceului scria cu litere mari: „Ziua Liceului Pedagogic Dimitrie Țichindeal”. O zi însemnată pentru școală: 195 de ani de la întemeierea ei de către preotul și dascălul Dimitrie Țichindeal. (Despre această personalitate aș scrie cu altă ocazie, fiind o personalitate istorică importantă care era convins că poate exista o unitate între națiunile română și maghiară.)

Am fost primiți cu căldură de conducerea școlii și după ce într-o sală de clasă amenajată special pentru această întâlnire cu pereții împodobiți cu desene ale copiilor din Bățania și cu fotografii reprezentând aspecte din viața școlii noastre, elevii noștri și-au lăsat lucrurile, hainele. Bineînțeles au fost îmbiați cu prăjituri și băuturi diferite, adecvate copiilor. Într-o sală mare cu estradă care s-a dovedit neîncăpătoare s-a ținut festivitatea, deschisă de directorul școlii *Sorin Haiduc*. Dintre invitații însemnați au rostit cuvinte de salut *dr. prof. univ. Lizica Mihut*, precum și doamna directoare *Iulia Olteanu*. Programul prezentat de liceeni și de către copiii noștri a fost răsplătit cu aplauze frenetice și ovații. Le-au și meritat pe deplin! După program a urmat o masă suedeză copioasă pentru profesori iar în sala cantinei pentru elevi. Nu e de mirare că ne întorsesem acasă încântați și, de ciudă probabil, încetase și ploaia! Dar cine a avut habar de ea? **Alecu Rusneac**, profesor pensionar

Excursie în Valea Oltului și Munții Făgăraș

În perioada 4-7 octombrie, școlarii din Bedeu, însoțiți de profesorii lor au făcut o excursie în România, în Valea Oltului și în Munții Făgăraș, acesta fiind cel mai spectaculos lanț montan al României. Cei 33 de elevi au fost cazați în pensiune la Rășinari. Cheltuielile acestei excursii de 4 zile au fost asigurate de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”.

Pe 22 noiembrie, Păstrătorii de tradiții din Bedeu au fost distinși, pentru rezultatele artistice deosebite depuse pe scenă, cu Premiul Minorităților, oferit de către Oficiul de Administrație al județului Bihor.

Fetele și băieții școlii din localitate, la 23 noiembrie au participat la „Cupa Crișului”, competiție de volei de la Săcal.

În cadrul disciplinei de educație fizică, elevii școlii

generale din Bedeu, împreună cu elevii școlii din Săcal, la 30 noiembrie se vor deplasa la piscina din Dobrițan pentru a petrece ora de educație fizică cu exersarea înotului. **A.C.Cz.**

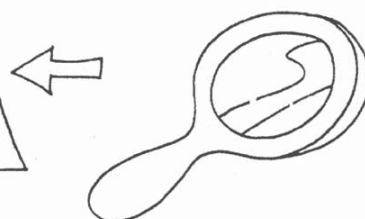

TEST DE GEOGRAFIE

Despre ce planetă este vorba?

1. Care este cel mai mare deșert?
2. Care este cea mai mare insulă?
3. Care este cel mai lung fluviu?

A apărut...

Farkas Jenő, *Román nyelvtan*,
Editura Palamart Kiadó, 2007, 232 p.

„Conform statisticilor, în lume există în jur de trei-zeci de milioane de vorbitori de limbă română. România este limbă oficială în Moldova, limbă a naționalității minoritare române din Ungaria, din Banatul sârbesc, din Ucraina, din Dobrogea bulgărească, din Grecia, în împrejurimile Pindului și din sudul Albaniei. Din 2007 este limbă oficială a Uniunii Europene. În ultimele două decenii, s-au constituit comunități numeroase de emigranți români în Spania, Italia, Franța, în Statele Unite, Canada și Germania. În Italia românii alcătuiesc cea mai numeroasă naționalitate iar în Spania lucrează mai multe sute de mii de români, situație explicabilă, printre altele, și prin înrădirea lingvistică. Româna reprezintă varianta cea mai estică din familia limbilor neolatine (franceza, italiana, spaniola, portugheza, româna, catalana – în Catalonia, sarda – în Sardinia, galego – în Galicia, retoromana – în Elveția). Mai mult de jumătate din cuvintele vocabularului activ sunt de origine latină, respectiv, împrumuturi din franceză și italiană, restul sunt de origine slavă, maghiară, turcă, albaneză și, mai nou, engleză.” – iată cea mai nouă definiție a limbii române, specificată în primul paragraf al prefeței unui volum extrem de important, *Gramatica limbii române*, gândit, structurat și scris în limba maghiară de dr. Farkas Jenő, cunoscut românist, una dintre personalitățile – de altfel, nu prea multe în Ungaria – care joacă un rol real în cunoașterea și propagarea

culturii și limbii române. Nu greșim afirmând că autorul acestei lucrări științifice este printre puținii specialiști maghiari care au o concepție obiectivă și matură asupra modului în care valorile culturii românești trebuie să pătrundă în mediul maghiar, făcând dovada acestui lucru atât prin activitatea sa universitară (desfășurată la Catedra de română a Universității budapestane ELTE) cât și prin munca sa de scriitor, traducător, critic, redactor.

Venit să umple un gol de informație – în ungurește, o gramatică de acest nivel a limbii române nu a apărut de aproape o jumătate de secol – volumul are la bază cea mai recentă bibliografie a domeniului și vede lumina tiparului în momentul în care limba română literară tocmai a trecut prin procese importante de normare ortografică, ortoepică și taxonomică.

Este salutară intenția autorului de a aborda unele situații lingvistice asemănătoare sau, din contră, foarte deosebite în română și maghiară, în termenii gramaticilor contrastive. De asemenea, remarcăm sublinierea aparte, în cazul fiecărei părți de vorbire, a problemelor legate de corectitudine (mai ales de acord și de ortografie), pe de-o parte pentru a împiedica formarea unor deprinderi greșite în folosirea unor construcții, deprinderi specifice pe care autorul le-a reperat în decursul anilor la nativii maghiari vorbitori de română (unele calcări gramaticale, probleme de topică), pe de alta, pentru a evidenția abateri de la norma actuală, întâl-

nite chiar în mediul românesc (unele forme greșite precum: *clasa întâia*, *aspru/ăspri*, forma hibridă *a vroii*, etc.).

Scurte subcapitole speciale, un fel de studii aprofundate, se adresează în primul rând filologilor, studenților și dascălii, și dezbate probleme controversate ale gramaticii românești, fie subtilități lingvistice (ca modul prezumtiv ori categoriile verbelor reflexive).

Exemplele folosite, atât în explicații, cât și la exerciții, refac, după cum însuși autorul precizează în introducere, „ultimii o sută cincizeci de ani ai dezvoltării limbii literare, până la cele mai noi transformări normative”. Importanța pe care o capătă alegerea textelor folosite ca mostre, din cei mai cunoscuți scriitori români, clasici și contemporani, dar și din mass-media, constă într-un mod de mediere, de deschidere spre cultura română, în trezirea curiozității celui care studiază limba, de a aborda și alte forme ale culturii românești.

Însă, în primul rând, gramatica profesorului Farkas Jenő este un dar neprețuit pentru toți aceia care predau româna în Ungaria, fie elevilor, fie studenților, fie celor care vor să obțină un atestat de limbă.

De altfel, această lucrare, împreună cu volumul din 2005, aparținând aceluiași autor, și care cuprinde modele de exerciții pentru examenele (bilingve) de limbă română, sunt singurele materiale concepute pentru a veni în sprijinul candidaților care se pregătesc pentru aceste examene.

Dr. Mihaela Bucin
Catedra de română
a Universității din Seghedin

APEL

Fotografia,
moștenire de familie

Istoria unei comunități în imagini. În albumul fiecărei familii românești există fotografii cu copii, cu familii, cu cătane, cu lucrările de pe câmp, cu minunatele noastre dansuri populare etc. Toate acestea fac parte din patrimoniul cultural material al românilor din Ungaria, un patrimoniu care stă ascuns.

Muzeul Erkel Ferenc din Julia și Editura Noi lansează un apel în rândul românilor din Ungaria de a contribui la îmbogățirea colecției de fotografii vechi despre comunitatea românească din această țară, de a scoate la lumină aceste valori.

Așteptăm să ne trimiteți fotografiile pe adresa Editurii Noi (Julia, strada Gh. Doja nr. 8), cu toate informațiile pe care le aveți despre aceste poze. Ele vor fi scanate, introduse într-o bază de date, după care se vor înapoia.

Cele mai interesante fotografii vor fi publicate în săptămânalul „Foaia românească”, cu toate informațiile legate de familia de la care provine. Se planuiește, ca din materialul adunat să se realizeze o expoziție, la care să fie invitați toți cei care au contribuit la scoaterea la lumină a acestor valori ale naționalității române din Ungaria.

Fotodocumentar

Școlari cu învățătorul Ioan Rus din Cenadul
Unguresc, prin anii 1940

(Fotografie din arhiva lui Aurel Becan)

www.munkacsy.hu/nemzetiseg

COLECȚIA
ROMÂNEASCĂ
A
MUZEULUI
ERKEL

„Fiecare suflet își poartă chipul care i se potrivește. Dacă nu și-l are de la început croit pe seama și făptura lui, singur și-l modelează, din lăuntru în afară, încetul cu încetul. Nu e linie, nu e trăsătură cât de neînsemnată în figura unui om care să nu corespundă unui anume gest sufletească. Mai întâi gura e modelată de mișcările și de căldura cugetării, de vorbele pe cari le spune, și mai ales de cele pe cari nu le spune; apoi ochii, ochii cari, învăluind forme de afară cu privirea sufletului care se uită prin ei, capătă, cu vremea, caracterul, expresia fundamentală, coloarea privirii, a undeii acesteia de viață, încărcată de dragoste sau de ură, de bunătate sau de răutate, de lumină sau de întuneric, după cuprinsul adâncului din care pleacă. Și toată fața, cu liniile și cu mișcările ei, sfârșește astfel prin a fi opera firii noastre, a sentimentelor și gândurilor noastre.”

Alexandru Vlahuță

Fotografii despre românii din Ungaria la Negrești-Oaș

În ziua de 9 noiembrie, în sala de festivități a Primăriei din Negrești-Oaș a avut loc vernisajul expoziției de artă fotografică a artiștilor amatori *Alexandru Feher* și *Emil Cozma* și a invitaților lor din Ungaria și Ucraina. Expoziția s-a desfășurat în cadrul Festivalului Șanselor Tale – Săptămâna Educației Permanente, sub deviza „Diversitate culturală – a învăța să trăim împreună, a învăța să trăim cu ceilalți”. Vernisajul a fost urmat de momente muzicale susținute de *Ioana Berinde* și *Lucian Homorozean* – elevi la Liceul de Artă din Satu Mare, Grupul instrumental „Ceatăra” și Ansamblul Folcloric „Oașul”.

La eveniment a participat primarul Negreștiului, *Nicolae Bura*, directorul Centrului pentru conservarea și promovarea culturii tradiționale, *Felician Pop*,

consilieri locali, directori ai instituțiilor de învățământ, vicepreședintele Asociației Mara Oaș, *prof. Rodica Tarța* din Baia Mare, preotul *Origen Sabău* din Apatu – Ungaria și elevi de la Școala generală nr.1 din Negrești. Manifestarea a fost condusă de directoarea Casei de Cultură din Negrești-Oaș, *Natalia Lazar*.

Cu această ocazie a fost

lansat și suplimentul revistei „Țara Oașului”, cu titlul „Reînvierea”, publicație dedicată românilor de dincolo de Tisa, dar și tuturor românilor din diaspora. Fotografiile care au fost expuse de cei din Ungaria (din arhiva săptămânalului *Foaia românească*) și Ucraina au dezvăluit aspecte din viața socială, economică și culturală din aceste țări.

E.I.

Sărbătoare muzicală la Jula

Orchestra simfonică a Filarmonicii de Stat din Arad a concertat la Jula vineri, 9 noiembrie, la invitația orașului care a sărbătorit săptămâna trecută zilele culturale „Erkel”.

Concertul simfonic a avut loc la Centrul Cultural „Erkel Ferenc” din Jula,

unde iubitorii muzicii, atât julani cât și localnici ai satelor apropiate orașului Jula au avut ocazia să audieze frumoase piese de muzică simfonică dedicate compozitorului Erkel Ferenc.

Orchestra arădeană concertează anual în Un-

garia, iar evenimente muzicale ale filarmonicii sunt întotdeauna apreciate de iubitorii muzicii, fapt care s-a dovedit și vineri seara când, cu toate că timpul a fost nefavorabil, sala mare a Centrului Cultural s-a dovedit neîncăpătoare.

A.L.B.

www.romanul.hu

Conferință despre patrimoniul minorităților

În ziua de 23 noiembrie, vineri, Asociația Slovacilor din Bichișciaba organizează conferința pe tema protecției moștenirii culturale și a salvării valorilor cu participarea minorităților din județul Bichiș. În cadrul acestei conferințe va susține prelegere și *Maria Gurzau Czeglédi*, directoarea Liceului „N. Bălcescu” din Jula, care va vorbi despre

moștenirea populară a românilor din Ungaria, iar preotul ortodox *Teodor Marc* va prezenta situația bisericii ortodoxe din Bichișciaba. La întâlnire vor participa și alți conferențieri din partea minorităților slovacă, sârbă și germană. Conferința va fi găzduită de Centrul Balassi (str. Luther nr. 6).

A.C.Cz.

Expoziție despre cânepă

La Casa Slovacă din Bichișciaba, pe 15 noiembrie, a avut loc vernisajul expoziției „Cânepa – de la etnologie la ecologie”. La vernisaj au fost expuse textile din cânepă, unelte și materiale, și au fost prezentate posibilitățile utilizării cânepii pentru viitor. Expoziția a fost vernisată de *Emilia Martin*, *Elena Rodica Colta* și *Andó György*. Evenimentul a fost organizat de Complexul Muzeal Arad, în colaborare cu Direcțiunea Muzeelor din județul Bichiș. Expoziția se poate vizita până pe 15 decembrie.

A.L.B.

Colaborare muzicală între artiști români și unguri

În perioada 5–18 noiembrie a fost organizată prima ediție a festivalului „Artă organistică românească în ipostaze contemporane”. Manifestarea culturală a făcut parte din programul PROMOCULT 2007 și a fost coordonat de profesorul timișorean *prof. univ. dr. Felician Roșca*. A doua etapă a festivalului s-a desfășurat la Seghedin. Vineri seara, 9 noiembrie, publicul a fost invitat la Biserica Franciscană, unde studenți și elevi ai facultăților de muzică din România (Timișoara și Cluj-Napoca) și Ungaria

(Seghedin) au interpretat piese de Alfred Mendelssohn, Hans Peter Turk, Eduard Terenyi sau Gheorghe Firca. Duminică, 11 noiembrie, în Sinagoga Nouă din Seghedin, profesorul din Cluj-Napoca, *Erich Turk* și artista *Tunde Molnar* din Târgu-Mureș au interpretat piese de la Sigismund Toduța sau Șerban Nichifor. În cursul săptămânii trecute, grupul tinerilor organişti din România și Ungaria au mai concertat în Polonia, iar în zilele 16–18 noiembrie au încântat publicul vienez.

Anamaria Brad

Dintre toate, Ministerul Iubirii este cel cu ade-vărat înspăimântător. Nu are deloc ferestre. Winston nu a fost niciodată înăuntru și nici măcar nu s-a apropiat de clădire la mai puțin de o jumătate de kilometru. Este imposibil să intri acolo altfel decât cu treburi oficiale, și chiar și atunci pătrunzi numai printr-un labirint de rețele de sârmă ghimpată, uși de oțel și cuiburi de mitralieră camuflată. Până și străzile care duc la barierele lui exterioare gem de gardieni cu mutre de gorile, îmbrăcați în uniforme negre și înarmați cu bastoane.

Winston se întoarce brusc. Și-a compus pe față cea expresie de optimism liniștit pe care este indicat s-o arborezi când stai cu față la tele-ecran. Traversază camera și merge în bucătărie. Plecând de la Minister la ora prânzului, și-a sacrificat masa de la cantină, deși știe foarte bine că nu are nimic de mâncare în bucătărie, afară de un codru de pâine neagră pe care trebuie să și-l păstreze pentru mâine dimineață. La de pe un raft o sticlă cu un lichid incolor și cu o etichetă albă pe care scrie GIN VICTORIA. Băutura răspândește un miros grețos, uleios, ca de alcool chinezesc de orez. Winston își toarnă o ceașcă aproape plină, își pregătește simțurile pentru un șoc și dă pe gât conținutul ceștii ca pe un medicament. În clipa următoare, față i se face roșie, iar ochii încep să-i curgă. Băutura respectivă este un fel de apă tare și, în plus, când o înghiți, ai senzația că te izbește cineva în cap, pe la spate, cu un baston de cauciuc. Și totuși, după doar câteva clipe, arsura din burtă i se stinge și viața începe să i se pară mai veselă. La o țigară dintr-un pachet șifonat pe care scrie ȚIGĂRI VICTORIA și, din neatenție, o întoarce în poziție verticală: uite, s-a scurs tutunul pe jos. Mai ia una, de astă dată cu mai mult succes. După care, merge înapoi în cameră și se așează la o măsuță aflată în stânga tele-ecranului. Din sertarul măsuței scoate un toc, o călimară cu cerneală și

George Orwell: 1984 (fragmente 2)

un volum gros, format mare, cu foi albe, cu spațele roșu și coperta de culoarea marmorei.

Din cine-știe-ce motiv, tele-ecranul din apartamentul lui este așezat într-o poziție neobișnuită, în loc să troneze, cum se întâmpla de obicei, în peretele din fund, de unde poate supraveghea toată încăperea, aici este încastrat în peretele lateral, față în față cu fereastră. La un metru depărtare de tele-ecran, perețele formează o nișă, destinată probabil, când se construise blocul, unor rafturi de cărți. Nișa aceasta nu este foarte adâncă, atâta cât să încapă scaunul pe care stă Winston acum, cu spatele lipit de perete, în așa fel încât să rămână în afara câmpului de acțiune al tele-ecranului, cel puțin a câmpului vizual. Sigur că tot poate fi auzit, dar, atâta timp cât stă în poziția de acum, nu poate fi văzut. Lucrul pe care are de gând să-l facă i-a fost sugerat, în parte, de această geografie neobișnuită a camerei.

I-a mai fost sugerat și de cartea pe care a scos-o din sertar. Este o carte mai mult decât frumoasă. Are o hârtie netedă, de cea mai bună calitate, îngălbenită puțin de trecerea timpului, cum nu se mai fabrică de cel puțin patruzeci de ani. Iar el, Winston, bănuiește că este mult mai veche de atât. A văzut-o aruncată în vitrina unei prăvălii de vechituri unde mirosea a mucegai, dintr-o mahala a orașului – nici nu mai ține minte în care anume –, și a fost năpădit, acolo, pe loc, de dorința irezistibilă de a o cumpăra. Membrii Partidului nu au voie, în principiu, să intre în magazinele obișnuite – „să cumpere de pe piața neagră”, cum se spune –, dar regula nu se respectă cu strictețe, pentru că sunt o mulțime de lucruri, de pildă șireturi de pantofi sau lame de ras, de care este practic imposibil să faci rost de altundeva. Atunci, demult, când a vă-

zut cartea în vitrina aceea, a aruncat câte o privire în susul și în josul străzii și pe urmă s-a strecurat înăuntru și a cumpărat-o la prețul de doi dolari cinci-zeci. La vremea aceea, nu o voia pentru nimic anume. A adus-o acasă, în servietă, cu sentimentul vinovăției. Chiar și fără să scrie nimic în ea, este un obiect care îl poate compromite.

Ceea ce are de gând să facă este să-și țină, de azi înaintea, un jurnal. Așa ceva nu este ilegal – nimic nu este ilegal, din moment ce nu mai există legi –, dar, dacă este descoperit, se poate aștepta, pe bună dreptate, să fie pedepsit cu moartea. Sau cu cel puțin douăzeci și cinci de ani într-un lagăr de muncă silnică. Pune o peniță în toc și-și trece limba peste ea, ca să se ducă unsoarea. Sigur că tocul este un instrument arhaic și nu se mai folosește nici pentru semnături, dar el și-a făcut rost de unul pe ascuns și cu oarecare dificultate, pur și simplu fiindcă are sentimentul că hârtia asta frumoasă și lăptoasă merită scrisă cu o peniță adevărată, și nu scrijelită cu creionul chimic. Adevărul este că lui Winston îi vine și greu să scrie de mână. În afară de unele notițe foarte scurte, totul se dictează la scrievoritor – ceea ce, bineînțeles, nici nu se pune problema să facă în momentul de față. Își înmoaie penița în cerneală, după care ezită... îi trece un fel de fior prin stomac. Să pună pe hârtie asta – datarea jurnalului este actul decisiv. Scrie cu litere mici, trasate stângaci: 4 aprilie 1984.

Se reazemă de perete cu un sentiment de totală neajutorare. În primul rând, nu știe deloc sigur dacă este, într-adevăr, anul 1984. Cam atât ar trebui să fie, pentru că este aproape convins că are treizeci și nouă de ani și parcă ține minte că anul nașterii lui era 1944. Sau '45? În ziua de azi, cine mai poate stabili o dată oarecare cu o

aproximație mai mică de un an sau doi?

Și pentru cine – gândurile îi sar brusc de la una la alta – pentru cine ține el jurnalul ăsta? Pentru cei viitori, pentru cei care nu s-au născut încă. Mintea îi zăbovește câteva momente asupra datei nesigure de pe foaia de hârtie, după care face un nou salt, izbindu-se de cuvântul din Nouvorbă dublugândi. Parcă acum își dă seama, pentru prima oară, de grozăvia lucrului de care s-a apucat. Cum ai putea să comunici cu viitorul? Nu e cu puțință – prin natura însăși a lucrurilor. Din două, una: ori viitorul o să fie la fel ca prezentul, în care caz nu l-ar mai asculta nimeni pe el, ori o să fie altfel decât prezentul, drept care ce sens ar mai avea demersul lui?

Un timp, rămâne uitându-se și proteste la hârtie. Teleecranul transmite acum o muzică stridentă, militărească. Lui Winston i se întâmpla ceva curios: nu numai că pare să-și fi pierdut capacitatea de a se exprima, dar parcă a uitat și ce voia de la bun început să comunice. De săptămâni întregi se pregătește pentru acest moment și nu i-a trecut niciodată prin minte că i-ar mai trebui și altceva în afară de curaj. Scrisul în sine este o treabă ușoară. Tot ce are de făcut este să aștearnă pe hârtie interminabilul monolog pe care și-l tot repetă în gând de ani de zile. Ei da, dar uite că, în clipa asta, până și monologul i-a amuțit. Pe deasupra, ulcerăția varicoasă de deasupra gleznei a început să-i dea niște mâncărimi insuportabile. Nu îndrăznește să se scarpine, pentru că ori de câte ori se scarpină i se inflamează și mai tare. Secunde trec una după alta. În mintea lui se amestecă albeața paginii din fața lui cu mâncărimea pielii de deasupra gleznei, cu zbieratele muzicii și cu o oarecare amețală, din cauza ginului. Deodată,

începe să scrie așa, pur și simplu, ca un nebun, numai parțial conștient de ce așterne pe hârtie. Are un scris mărunț, dar ca de copil, care se ridică și coboară pe pagină, mâncând mai întâi literele mari și, până la urmă, și punctuația:

4 aprilie 1984. Aseară la cinema. Nu mai filme de război. Unul foarte bun cu un vapor plin de refugiați, bombardat undeva în Mediterană. Publicul distrat de imaginile cu un grăsan care încerca să scape înot, dar un elicopter se ținea scai de el, mai întâi ți-l arăta plescând prin apă ca un porc de mare, pe urmă îl vedeai prin luneta de la mitraliera elicopterului și pe urmă era făcut ciur și marea devenea roz în jurul lui și se scufunda atât de brusc, parcă găurile ar fi lăsat apa să intre în el. Publicul care urla râzând când s-a dus la fund. pe urmă ți-arăta o barcă de salvare plină cu copii și un alt elicopter care se oprise deasupra lor. era o femeie între două vârste, poate evreică, și stătea în față cu un băiețel de vreo trei ani în brațe, băiețelul țipa de frică și-și vira nasul între sânii femeii parcă ar fi vrut să se bage în ea cu totul și femeia îl strângea în brațe și-l liniștea deși și ea era verde de frică, acoperindu-l tot timpul cât putea de mult, parcă ar fi crezut că brațele ei îl pot apăra de gloanțe, pe urmă elicopterul a lansat un obuz de douăzeci de kilograme direct în ei, o flamă îngrozitoare și barca s-a făcut toată pulbere, pe urmă a fost o secvență superbă un braț de copil zburând sus sus de tot în aer un elicopter cu un aparat de filmat în bot probabil la urmărit în sus și ropote de aplauze de la locurile partidului dar o femeie din rândurile deproli a început brusc să facă gură și să țipe că n-ar fi trebuit să arate așa ceva nu de față cu copiii ar fi trebuit mai bine să nu de față cu copiii nu-i când poliția a scos-o afară nu cred că pățit ceva cui îi pasă ce zic prolii tipică reacție deproli ăștia niciodată.

Iskender, un nou album cu muzică aromână

Ovidiu Lipan Țândărică a lansat marți, 13 noiembrie, în cadrul ediției a VI-a a Unifest, la Casa de Cultură a Studenților Preoteasa din București, albumul *Iskender* pe care l-a produs împreună cu maestrul Gheorghe Zamfir și Stelu Enache.

Prezenți la lansarea albumului, cei trei artiști au făcut precizări referitoare

așa cum îl pregătiseră ei doi, dar cred că a meritat întârzierea", a precizat maestrul Zamfir în discursul său.

Proiectul *Iskender* – *aromanian sound 2007* a pornit din dorința de a valorifica zestrea muzicală aromânească prin mijloace moderne muzicale, precizează casa de discuri Pri-er Music Production. „Re-

la acest proiect muzical ce grupează muzica tradițională, „din cultura tradițională românească”, cum a precizat Stelu Enache, sau piese din folclorul aromân din Balcani, cum le-a prezentat Ovidiu Lipan Țândărică. „Se simte în fiecare piesă influența generațiilor care le-au interpretat înaintea noastră și nu am vrut decât să le adăugăm o notă de modernism să poată fi cântate și în concertele noastre. Inserția năului maestrului Zamfir și vocea deosebită a lui Stelu desăvârșesc acest album”, a mai precizat Țândărică. „Până și eu care dețin un doctorat în muzică am fost surprins de evoluția vocii lui Stelu, pentru că prima dată când l-am ascultat nu am crezut că poate să iasă ceva interesant. M-a surprins ceea ce ei au realizat înainte să intru și eu în această triadă de lumină, și așa am decis să mă implic. CD-ul ar fi trebuit să iasă în luna septembrie,

ceptată până acum pe o arie restrânsă, muzica aromânilor din Balcani este ridicată de această dată, prin măiestria celor trei interpreți, la un nivel de percepție internațională”, se mai arată în comunicatul de presă. Ovidiu Lipan Țândărică a ținut să sublinieze faptul că CD-urile produse împreună cu Stelu Enache, având tema muzicală folclorul aromân, sunt solicitate de români din toată lumea dar și de străini care încep să iubească acest gen de muzică, fapt pentru care proiectele celor doi nu se vor opri aici.

Trei pentru eternitate. Așa s-au prezentat cei trei artiști. O eternitate pusă sub patronajul celui mai mare dintre împărații lumii, celui pe care până astăzi românii din Balcani îl numesc „Alexandru a nostru” și cel pe care contemporanii săi din Orientul cucerit l-au numit cu admirație, dar și cu teamă, ISKENDER. (RGN-Press)

Casa Poporului, pe marile ecrane

Primul documentar artistic despre clădirea-emblemă a României, regizat de Cătălin Dupu, va intra în cinematografe

dramatice ale muncitorilor care au clădit grandiosul palat, pasaje elogioase din presa și almanahurile anilor '80 și multe efecte

în decembrie 2008. Casa Poporului și dramele pe care s-a ridicat clădirea aflată pe locul doi în lume după Pentagon vor fi „personaje” principale în primul documentar artistic dedicat celebrei embleme românești.

Documentarul va apărea în cinematografe la sfârșitul anului viitor și va aduce pe marile ecrane șapte nume din lumea televiziunii și a filmului românesc, povești

speciale de ultimă generație. Regizorul Cătălin Dupu și-a pus în cap să facă documentarul despre Casa Poporului încă din primul an de facultate, în 1994. Dupu va lucra cu case de producție mici și intenționează să înscrie pelicula de o oră și jumătate în festivaluri internaționale. El mizează pe ajutorul tuturor celor care au ceva de spus despre istoria neștiută a Casei Poporului.

Negrii pe plantația unui ministru ungar

Ministrul maghiar al transporturilor și economiei, Kóka János, a fost prins în ofsaid în urma unei descinderi a poliției, vameșilor și a inspectorilor muncii la vila în construcție a demnitarului din Buda, scrie site-ul badin.ro. Conform cotidianului Népszabadság, cu prilejul descinderii au fost descoperiți mulți muncitori ilegali, majoritatea români. După cum se vede, în Ungaria și ministrul economiei s-a pretat să-și ridice casa cu muncitori români plătiți la negru. Știrea a fost publicată în revista Hungary Around the Clock. E.I.

Poezie scrisă de un african

Când mă nasc, sunt Negru,
Când cresc, sunt Negru,
Când stau la soare, sunt Negru,
Când mi-e frig, sunt Negru,
Când sunt speriat, sunt Negru,
Când sunt bolnav, sunt Negru,
Iar când mor, sunt tot Negru.
Iar tu, tipule Alb,

Când te naști, ești Roz,
Când crești, ești Alb,
Când stai la soare, ești Roșu,
Când ți-e frig, ești Albastru,
Când ești speriat, ești Galben,
Când ești bolnav, ești Verde,
Iar când mori, ești Cenușiu,
Și tu mă numești pe mine Colorat???

Fotbal

Bătaie fără fotbal

România a pierdut primul meci din campania pentru Euro 2008 și șansa de a fi cap de serie în preliminariile pentru Mondialul din 2010. Sâmbătă seara, Bulgaria a învins România cu 1 la 0.

Elevii lui Victor Pițurcă au intrat relaxați pe teren, și așa au stat până la finalul meciului. Bulgarii au speculat apatia românilor și au obținut un succes doar de moral. Selecționerul tricolorilor și-a certat rău jucătorii la final, mai ales că aceștia au stricat invincibilitatea naționalei în aceste preliminarii.

Dacă ar fi câștigat partida de sâmbătă seară, împreună cu alte trei puncte pe care ar urma să le ia din întâlnirea cu Albania, programată miercuri, 21 noiembrie, pe stadionul Național din Complexul „Lia Manoliu” din București, ar fi însemnat că România termina campania aceasta neînvinșă și automat ar fi intrat în urna a 2-a valorică la Euro 2008 și ar fi devenit cap de serie pentru viitoarele preliminarii ale Mondialului din 2010, din Africa de Sud.

serie are nevoie miercuri de victorie, Croația să piardă în Anglia, iar Grecia să nu câștige în Ungaria.

Înfrângerea de la Sofia, dar mai ales prestația jucătorilor, l-au adus în pragul disperării pe Victor Pițurcă. El a fost mai mereu nervos pe bancă, tipând aproape nonstop la elevii săi. „Se pare că noi nu am trecut peste momentul euforic al calificării. Am intrat pe teren deconectați, am primit un gol rapid. Dacă

Acum însă, aceste șanse s-au diminuat considerabil. În acest moment, România a căzut în urna a 3-a și există riscul să ajungă chiar în a 4-a dacă nu câștigă cu Albania. Nici în cazul preliminariilor pentru CM 2010, România nu stă deloc bine. Ca să fie cap de

la acest nivel nu reușim să câștigăm, nu este bine deloc, și pentru asta sunt foarte supărat”, a spus selecționerul după meci. Lipsa lui Mutu, accidentat, a contat în opinia jucătorilor. „Trebuie să învățăm să jucăm și fără Mutu”, a opinat Ogăraru.

Euro 2008

12 echipe s-au calificat deja la Campionatul European

Înainte cu o etapă de finalul preliminarilor pentru Campionatul European din 2008, se cunosc deja 12 echipe calificate la turneul final, rămânând de aflat încă patru echipe. Cele 12 naționale calificate sunt: Austria, Elveția (gazdele competiției), România, Polonia, Italia, Franța, Grecia, Cehia, Germania, Croația, Spania și Olanda.

Situația în cele patru grupe în care nu se cunosc încă echipele calificate:

În Grupa A situația este destul de simplă, Portugalia având nevoie de un rezultat de egalitate în deplasarea din Finlanda pentru a-și asigura prezența în Austria și Elveția.

Grupa C este și ea ca și rezolvată, naționala Turciei are doar un punct în fața Norvegiei, însă turcii au avut meci acasă, miercuri (după încheierea ediției noastre), cu naționala Bosniei.

Grupa E a fost și este cea mai dramatică grupă, cu Anglia și Rusia luptându-se din greu pentru a obține poziția secundă. Cu două etape înainte de final, rușii erau favoriți, însă înfrângerea din Israel a întors balanța în favoarea englezilor, care au nevoie, acum, de un singur punct în disputa de acasă cu Croația.

Iar în Grupa F situația este mai mult decât rezolvată, Suedia are trei puncte în fața ocupatei locului trei, reprezentativa Irlandei de Nord, și meci pe teren propriu cu naționala Letoniei. De partea cealaltă, nord irlandezii se vor deplasa în Spania.

Campionatul European din 2008, ce va avea loc în Austria și Elveția, se va desfășura în perioada 7 iunie–29 iunie.

Preliminarii Euro 2008

Grupa A

Polonia - Belgia 2-0
Portugalia - Armenia 1-0
Finlanda - Azerbaidjan 2-1

Serbia - Kazahstan s-a amânat, din cauza zăpezii,
pentru data de 24 noiembrie

CLASAMENT:

1. **POLONIA** 27p; 2. Portugalia 26p; 3. Finlanda 23p; 4. Serbia 20p;
5. Belgia 15p; 6. Armenia 9p; 7. Kazahstan 7p; 8. Azerbaidjan 5p
Ultima etapă (miercuri 21 noiembrie): Azerbaidjan - Belgia;
Serbia - Polonia; Portugalia - Finlanda, Armenia - Kazahstan.

Grupa B

Scotia - Italia 1-2
Lituania - Ucraina 2-0

CLASAMENT:

1. **ITALIA** 26p; 2. **FRANȚA** 25p; 3. Scotia 24p; 4. Ucraina 16p;
5. Lituania 13p; 6. Georgia 10p; 7. I. Feroe 0p
Ultima etapă (miercuri 21 noiembrie): Italia - Insulele Feroe,
Georgia - Lituania, Ucraina - Franța.

GRUPA C

Norvegia - Turcia 1-2
Grecia - Malta 5-0
Moldova - Ungaria 3-0

CLASAMENT:

1. **GRECIA** 28p; 2. Turcia 21p; 3. Norvegia 20p; 4. Bosnia 13p;
5. Moldova 12p; 6. Ungaria 12p; 7. Malta 5p
Ultima etapă (miercuri 21 noiembrie):
Ungaria - Grecia; Turcia - Bosnia; Malta - Norvegia

Grupa D

Țara Galilor - Irlanda 2-2
Germania - Cipru 4-0
Cehia - Slovacia 3-1

CLASAMENT:

1. **CEHIA** 26p; 2. **GERMANIA** 26p; 3. Irlanda 17p; 4. Țara Galilor
14p; 5. Cipru 14p; 6. Slovacia 13p; 7. San Marino 0p
Ultima etapă (miercuri 21 noiembrie):
Cipru - Cehia; San Marino - Slovacia, Germania - Țara Galilor.

Grupa E

Andorra - Estonia 0-2
Israel - Rusia 2-1
Macedonia - Croația 2-0

CLASAMENT:

1. **CROAȚIA** 26p; 2. Anglia 23p; 3. Rusia 21p; 4. Israel 20p;
5. Macedonia 14p; 6. Estonia 7p; 7. Andorra 0p
Ultima etapă (miercuri 21 noiembrie):
Israel - Macedonia; Andorra - Rusia; Anglia - Croația.

Grupa F

Spania - Suedia 3-0
Irlanda de Nord - Danemarca 2-1
Letonia - Liechtenstein 4-1

CLASAMENT:

1. **SPANIA** 25p; 2. Suedia 23p; 3. Irlanda de Nord 20p; 4. Danemarca
17p; 5. Letonia 12p; 6. Islanda 8p; 7. Liechtenstein 7p
Ultima etapă (miercuri 21 noiembrie): Spania - Irlanda de Nord,
Suedia - Letonia, Danemarca - Islanda

* echipele scrise cu majuscule sunt calificate la Euro (7-29 iunie 2008)

România nu are un palmares bun la Europene

Șapte înfrângeri, două egaluri și o singură victorie. Atât a reușit România la cele trei Campionate Europene la care a participat până acum. Statistica nu scade însă optimismul tricolorilor, care și-au propus la Euro 2008 o clasare în primele șase.

„Normal, suntem calificați la EURO 2008, și îmi doresc să ajungem cât mai sus”, a declarat Victor Pițurcă, selecționerul naționalei fiind completat de Adrian Mutu, care a stabilit obiectivul precis al tricolorilor la EURO 2008: clasarea în primele șase.

Turneul final din Austria și Elveția este al patrulea Campionat European la care România va lua parte.

Prima prezență s-a consumat în 1984, când echipa națională a României

nu a reușit decât un egal în fața Spaniei într-o grupă din care au mai făcut parte Republica Federală Germania și Portugalia. Lucrurile au stat și mai prost în 1996, când România nu a obținut nici un punct din meciurile cu Franța, Bulgaria și Spania, iar Răduțoiu a reușit sin-

gurul gol al tricolorilor în Anglia. În 2000, cu un lot în care s-au regăsit mulți componenți ai generației de aur, plus Mutu, Chivu și Contra, naționala a reușit cea mai bună performanță a sa la un Campionat European: a trecut de grupe, dar a fost învinsă de Italia în sferturi cu 2-0.

EURO 1984
Spania – România 1-1
RFG – România 2-1
Portugalia – România 1-0

EURO 1996
Franța – România 1-0
Bulgaria – România 1-0
Spania – România 2-1

EURO 2000
Germania – România 1-1
Portugalia – România 1-0
România – Anglia 3-2
Sferturi de finală: Italia – România 2-0

TVR 1

Luni 26 noiembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Telematinal 8.00 Jurnalul TVR 9.10 Komando TVR 9.35 Cartea europeană 10.10 Fără frontiere (R) 2. 11.00 Teleenciclopedia (R) 11.55 Povești pentru bătrânețe 12.00 Serial. Phil din viitor 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Fascinația zborului. Documentar 14.30 Kronika. Emisiune în limba maghiară 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Sănătate pentru toți! 16.40 Ne vedem la TVR! 17.40 Patru de medii 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Față în față 19.40 Film. Inimă de dragon 21.45 Jurnalul TVR 22.20 Serial. Kojak.

Marți 27 noiembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Telematinal 8.00 Jurnalul TVR 9.10 O dată-n viață (R) 10.45 Integrame după integrare 11.00 Profesioniști 12.00 Serial. Phil din viitor 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Fascinația zborului. Documentar 14.30 Zona digitală 15.00 Kronika. Emisiune în limba maghiară 16.00 Jurnalul TVR 16.40 Ne vedem la TVR! 17.40 Patru de medii 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Între bine și rău 2007. 20.45 Serial. Fantoma de la operă 21.45 Jurnalul TVR 22.20 Serial. Dr. House.

Miercuri 28 noiembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Telematinal 8.00 Jurnalul TVR 9.10 Între bine și rău 10.40 Colecții celebre 11.00 Garantat 100% (R) 12.00 Serial. Phil din viitor 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Fascinația zborului. Documentar 14.30 Oameni ca noi (R) 15.00 Bagaj pentru Europa 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Pe ce dăm banii 16.40 Ne vedem la TVR! 17.40 Patru de medii 17.45 Cu ochii'n 4 18.00 Jurnalul TVR 19.45 Reflector 20.15 Poporul' zice! 20.30 Ochiul magic 21.15 Serial. Gangsteri în fuste 21.45 Jurnalul TVR 22.20 Film. Ultimul înger.

Joi 29 noiembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Telematinal 8.00 Jurnalul TVR 9.10 Prezentul comic (R) 10.30 Ochiul magic 11.20 Patru de medii 12.00 Serial. Legenda lui Lobo 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Jurnalul TVR 16.40 Atunci și acum 17.30 Patru de medii 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Fără frontiere 20.10 De ce democrația? 21.45 Jurnalul TVR 22.30 Film. Rachel, Rachel.

Vineri 30 noiembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Telematinal 8.00 Jurnalul TVR 9.10 Surprize, Surprize (R) 11.45 Patru de medii 12.00 Serial. Legenda lui Lobo 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Tribuna partidelor parlamentare 14.30 Parlamentul României 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Acces la succes 17.00 Interes general 17.40 Agendă Sibiu 2007 18.00 Jurnalul TVR 19.15 O dată-n viață 20.50 Serial. CSI-Crime și investigații 21.45 Jurnalul TVR 22.20 Film. Nicotina.

Sâmbătă 1 decembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Telematinal. Ediție specială 8.00 Jurnalul TVR 8.10 Telematinal. Ediție specială 9.10 Aniversarea Zilei Naționale a României. 89 de ani de la Marea Unire 12.00 Cafeneaua astrilor 13.00 Jurnalul TVR 13.20 Cafeneaua astrilor 14.30 România din suflute. Prima parte 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Surprize, Surprize 20.50 Jurnalul TVR 21.10 Surprize, Surprize 22.10 Profesioniști cu Eugenia Vodă 23.15 Film. Dragoste și război.

Duminică 2 decembrie

6.10 Universul credinței 7.30 Semne. Arheologie biblică 8.00 Desene animate 9.00 Ghici cine câștigă? 9.40 Dr. Fix 10.00 În căutarea vinului pierdut 10.30 Viața satului 11.30 Euro-Staruri. Ediție specială 13.30 Jurnalul TVR 13.55 Fotbal: Cealălul Piatra Neamț—Universitatea Craiova 16.10 Supermarket de divertisment 18.00 Bastonul de mareșal 20.30 Film. Șeherezada 23.10 Film. Markus 4.

Valentin Uritescu prezintă „Viața Satului”

TVR 2

Luni 26 noiembrie

6.00 Lumea azi (R) 6.30 Poftă bună! (R) 7.00 Aventurile lui Tarzan 7.30 ABC... De ce? 8.05 Liber pe contrasens (R) 9.10 Tonomatul DP2 10.35 Serial. Noi începuturi 11.35 Atenție, se cântă! 12.30 Dincolo de cântec (R) 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR (R) 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 17.35 Serial. Elisa 18.30 Replay 19.00 Maraton la Preoteasa 19.35 Dincolo de hartă 20.30 Ora de știri 21.30 Film. Strigățul.

Emil Grădinescu, prezentatorul emisiunii „Replay”

Marți 27 noiembrie

6.00 Serial. Noi începuturi (R) 7.00 Serial (R) Aventurile lui Tarzan 7.30 ABC... De ce? 9.10 Tonomatul DP2 10.40 Serial. Noi începuturi 11.40 Dincolo de hartă 12.30 Medalion folcloric (R) 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR (R) 15.40 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 17.35 Serial. Elisa 19.00 Lumea de aproape 19.35 Familii în impas 20.30 Ora de știri 21.30 Film. Nunta.

Miercuri 28 noiembrie

6.00 Serial. Noi începuturi (R) 7.00 Serial. Aventurile lui Tarzan (R) 7.30 ABC... De ce? 8.05 Serial. Elisa (R) 9.10 Tonomatul DP2 10.35 Serial. Noi începuturi 11.35 Documentar 12.30 Zestrea românilor (R) 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Jurnalul TVR (R) 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 17.35 Serial. Elisa 18.30 Replay 19.00 Supraviețuitorii dezastrilor 19.35 Arena leilor 20.30 Ora de știri 21.30 Film. Viața fără tine 23.45 Serial. Trăsnitii din Queens.

Joi 29 noiembrie

6.00 Serial. Noi începuturi (R) 7.00 Serial. Dealul întunecat 7.30 ABC... De ce? 8.05 Serial. Elisa (R) 9.10 Tonomatul DP2 10.35 Serial. Noi începuturi 11.35 Documentar 12.30 Zestrea românilor (R) 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Jurnalul TVR (R) 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 17.35 Serial. Elisa 18.30 Replay 19.00 Campionatul de comedie 19.30 D'ale lu' Mitică 20.30 Jurnalul TVR 21.30 Coolmea distracției 23.00 Red Bull X — Fighters Mexic 23.30 Serial. Whistler.

Vineri 30 noiembrie

6.00 Serial. Noi începuturi (R) 7.00 Serial. Dealul întunecat 7.30 ABC... De ce? 8.05 Serial. Elisa (R) 9.10 Tonomatul DP2 10.35 Serial. Noi începuturi 12.30 Natură și aventură (R) 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Jurnalul TVR (R) 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 17.35 Serial. Elisa 18.35 Replay 19.00 Campionatul de comedie 19.30 D'ale lu' Mitică 20.30 Jurnalul TVR 21.30 Coolmea distracției 23.00 Red Bull X — Fighters Mexic 23.30 Serial. Whistler.

Sâmbătă 1 decembrie

Pescar hoinar (R) 6.30 Bugetul meu (R) 7.00 Medalion folcloric 8.00 Via sacra. Documentar 9.00 Arcul de Triumf 10.00 Zoom/2. 10.20 Liber pe contrasens 11.20 Ferdinand și Maria, tradiție și destin 12.00 Atenție, se cântă! 13.00 Cântec, joc și voie bună 14.00 D'ale lu' Mitică (R) 17.00 Jurnal regional 17.40 Concert extraordinar de folclor 18.30 TVR 2 prezintă! 19.00 Replay 20.00 Serial. The Jane Show 20.30 Ora de știri 21.30 Film. Ryna.

Duminică 2 decembrie

6.00 Cântec, joc și voie bună (R) 7.00 Dincolo de cântec 7.30 Zestrea românilor 8.00 Ferma 9.00 Pescar hoinar 9.30 Ulița spre Europa 10.00 Motomagia 10.30 Autocritica 10.55 Fotbal: Progresul București—Dunărea Giurgiu 13.00 H...ora prichindeilor 14.00 Omul între soft și moft 14.25 Poftă bună! 15.00 Atlas 15.30 Autostrada TVR 16.55 Handbal: România—China 19.05 Serial. Robin Hood 20.00 Serial. The Jane Show 20.30 Ora de știri 21.30 Viața cu bulină 22.30 Film. Ascunzătoarea.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

26 NOIEMBRIE, LUNI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

27 NOIEMBRIE, MARȚI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Pagina culturală 17.30: Moment poetic 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

28 NOIEMBRIE, MIERCURI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri 17.10: Comentariul săptămânii (Al. Ardelean) 17.25: Sport — rubrica lui Adam Bauer 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

29 NOIEMBRIE, JOI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: O șansă istorică: Uniunea Europeană (Al. Ardelean) 17.25: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

30 NOIEMBRIE, VINERI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Revista presei „Foaia românească” 16.35: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Magazinul „De la 14 la 18 — liceenii” 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

1 DECEMBRIE, SÂMBĂTĂ (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.10: Evenimente calendaristice 16.20: Teatru radiofonic 17.20: Stele de cinci stele — magazin de muzică ușoară 17.55: Încheiere

2 DECEMBRIE, DUMINICĂ (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Sinteză știrilor săptămânii 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 16.55: Magazinul „De la 14 la 18 — liceenii” (reluare) 17.25: Emisiune religioasă ortodoxă 17.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16:00-18:00, pe undele medii cu frecvențele de 1188 kHz și 873 kHz.

www.radio.hu

Ecranul nostru

28 noiembrie 2007 (mtv ora 13.00)
Reluare: 30 noiembrie 2007 (m2 ora 10.35)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Miercurea viitoare, telespectatorii Ecranului nostru vor putea viziona un reportaj realizat la Chitighaz, cu ocazia primei vizite în parohia locală, a PS Episcop Siluan al Julei. Apoi vor mai putea vedea două icoane cu o valoare istorică, ele fiind pictate de Teodor din Miche-rechi, în anul 1768. Piese unice se află în Muzeul Episcopiei Ortodoxe Române din Oradea.
Realizator: Tiberiu Boca

CONSULATUL GENERAL AL ROMÂNIEI, JULA

Program de lucru cu publicul

Luni 9.00–12.30
Marți închis
Miercuri 9.00–12.30
Joi 9.00–12.30
Vineri 9.00–12.30
Sâmbătă–duminică închis

Adresa:
Jula 5700
str. Munkácsy nr. 12/b
Telefon: 66/465–130
Fax: 66/465–142
Mobil: 30/635–7181
www.gyula.mae.ro

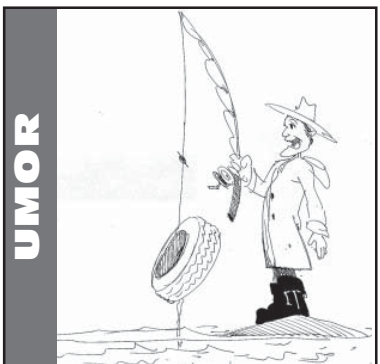
DEX
online

Dicționare ale limbii române

www.dexonline.ro

Emisiunea în limba română
24 de ore din 24
www.rrl.ro

Linkuri utile:
www.foaia.hu
www.romanul.hu
www.balcescu.sulinet.hu
www.ziare.com
www.astazi.ro
www.startpage.ro
www.ici.ro/romania/
indexrom.html

Biserica din Orașul Mic Românesc din Jula

Cei care locuiesc sau vizitează orașul Jula știu că în „capitala românilor din Ungaria”, cum ne place s-o numim, există două biserici ortodoxe. Cei mai mulți cunosc doar Catedrala Sf. Nicolae, care se află în centrul orașului, în vecinătatea Episcopiei Ortodoxe Române. Însă călătorul atent, care vine pe drumul dinspre Bichișciaba, dacă privește în stânga, vede turnulețul celeilalte biserici românești, care poartă hramul Sfintei Cuvioase Parascheva. De câțiva ani, comunitatea din această parohie a început să-și strângă rândurile, ca la ultima sărbătoare a hramului, biserica să se dovedească neîncăpătoare.

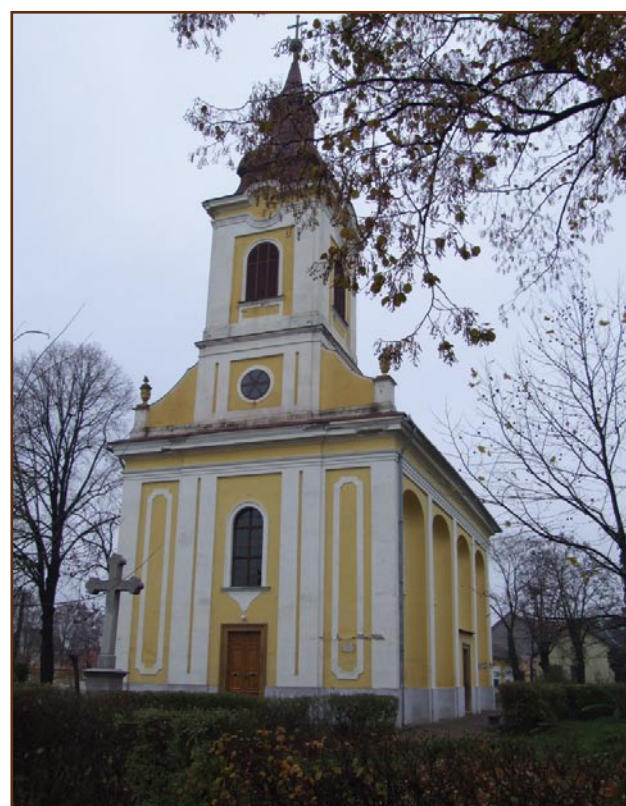
Cea mai bună sursă din care putem afla istoricul acestui locaș de rugăciune este cartea regretatului părinte vicar Teodor Misaroș, care ne informează că strămoșii enoriașilor acestei parohii sunt descendenții românilor care, pe timpul ocupației turcești, se găseau deja pe teritoriul cetății vechi a orașului. Despre aceștia vestitul istoric turc, Evlia Celebi, vizitând în anul 1666 orașul Jula, scrie următoarele: „Toate raialele din oraș sunt maghiari și români, care fac viața ieftină, că ei sunt harnici, serviabili și se ocupă cu grădinaritul”. După scoaterea turcilor din oraș, care s-a petrecut în anul 1695, și colonizarea românilor în anul 1720 de pe teritoriul cetății, o parte din ei s-au așezat în partea de către Bichișciaba a orașului. Distanța dintre ei și biserică a fost mare (cca. 3 km). Acest fapt i-a determinat ca, în anul 1833, să prezinte la pretură o cerere în care au solicitat aprobarea înființării unei noi parohii și construirea unei biserici aparte. Examinându-se cererea, preotul a fost de părere că ea este întemeiată și trebuie aprobată, deoarece

cele 124 de case românești, cu 917 suflete, care locuiesc aici, au nevoie de locaș de închinare.

După obținerea aprobării, cu data de 1 iulie 1834, bunii credincioși din această parte a orașului au început, fără întârziere, construirea bisericii pe teritoriul cimitirului lor, înființat încă din timpul așezării lor aici. Dorința acestora de a-și avea biserica lor proprie în timpul cel mai scurt posibil se dovedește în mod grăitor prin faptul că în numai trei luni s-au terminat lucrările de construire. Biserica avea pereți făcuți din pământ, era acoperită cu șindrilă, având și un turnuleț din lemn, hramul fiind Cuvioasa Maica Paraschiva.

Biserica modestă, timp de 28 de ani, a satisfăcut trebuințele sufletești ale fiilor ei. Cu timpul, devenind neîncăpătoare, la începutul anului 1861, s-a hotărât construirea unei biserici mai spațioase în nemijlocita apropiere a fostei biserici, tot pe terenul parohiei. Obținându-se aprobarea solicitată și după ce orașul a mutat rezervorul de apă care se afla pe acel loc în altă parte, încă în acel an, în

1861, a început edificarea bisericii. Cheltuielile de construcție au fost asigurate din donațiile benevole ale credincioșilor, dintre care s-au evidențiat familiile Maniu, Moldovan, Câmpăan și Mândruțau. În sfârșit, după trei ani, dorința enoriașilor s-a împlinit. A sosit mult așteptata zi de 14 octombrie 1864 – ziua hramului – în care Procopie Ivacicovici, episcopul Aradului, a săvârșit tânosirea bisericii noi. După o tradiție, care se menține în parohie

până azi, mai multe mii de credincioși localnici și din împrejurimi au luat parte la sfințirea bisericii și cu ochii plini de bucurie spuneau cu psalmistul: „Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim într-însa”. (Ps. 117,24). În fața edificiului bisericii se găsește o cruce de piatră, înaltă de 4 m, cu următoarea inscripție: „Crucii Tale ne închinăm Stăpâne și sfântă învierea Ta o laudăm și o mărim. Aredicată întru mărirea lui Dumnezeu cu speșele creștine Elisaveta Ciocara. 14 octomvrie 1864”.

Primul preot al bisericii din Jula Mică a fost Teodor Iliovici (1834–1935). Pe el l-a urmat Gheorghe Precup,

servind până în 1844, Simion Bica (1844–1848), Petru Zeldeșan (1848–1857), Petru Popovici (1857–1859). Din acel an păstorește Dimitrie Nica, care a avut norocul ca în timpul păstoririi sale să se construiască actuala biserică. După moartea acestuia, între anii 1875–1876, parohia a fost administrată de preoții de la biserica din Jula, Orașul Mare Românesc. În anul 1876 vine V. Schelegiau, ca apoi din 1879 până în 1881 să-l găsim pe Dimitrie Cornea, urmat de Petru Biberia până în 1922. Din anul 1922 până în 1927 parohia a fost vacantă, iar din 1927 până în anul 1959 a păstorit Dr. Petru Mândruțau, urmat de Gheorghe Ardelean. În continuare au slujit preoți de la Jula Mare, până la 1 martie 1992 când a venit preotul *Petru Pușcaș*, care slujește și azi aici.

În 1996 s-a tencuit exteriorul, s-a vopsit turnul și s-a schimbat țigla bisericii. În anul 2006 s-a instalat încălzirea și s-a schimbat ușa de la intrarea principală. Tot anul trecut, înainte de Sf. Nicolae, biserica din Jula Mică a primit de la Mitropolia din Iași un rând de veșminte ale Prea Cuvioasei Parascheva. Prin oficierea unei ceremonii de sfințire, veșmintele au fost așezate în această biserică de Prea Sfinția Sa Episcopul *Sofronie*. Anca Liana Butar